

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest. I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásáért a vezérigazgató felel

mti belső hírek

1961. május 13.

bb. 1. a liszt-bartók jubileumi év ujdonságai - eddig még ki nem adott művek

l/fe/rj sr

1961. május 13.

a liszt-bartók jubileumi év alkalmából a zeneműkiadó több magyarországon eddig még ki nem adott művet jelentet meg, így Liszt: hungaria című bariton szólóra és férfikarra írt művét szelényi István közreadásában, László Zsigmond magyar szövegével. a közeljövőben jelenik meg a Wartburgi dalok című mű forrai Miklós gondozásában, Raics István fordításában. megjelenik Liszt válogatott dalainak 1. és 2. füzeté magas, közép és mélyhangokra, Fraknói Károly válogatásában és a legkiválóbb zenei műfordítók közreműködésével. az eddig kiadatlan Liszt művek közül már megjelentek: a muzsák kara és a május ujulása - mindkettő vegyeskarral, valamint három mű: a weimari népdal, a hajnalozó és a serkentő egynemű kara.

a bartók művek közül a világon most először jelenik meg nyomtatásban a zongorára és zenekarra írt scherzo, dillennek a neves holland bartók-kutatónak közreadásában. ugyancsak első ízben jelenik meg a tilinkóra és zongorára írt 3 gyergyói népdal. az őszi zenei hetek alkalmából - bartók élete képekben címmel újabb kibővített kiadás jelenik meg. a képanyagot bónis Ferenc válogatta össze, bevezető tanulmányt Szabolcsi Bence írt. ezenkívül mintegy husz bartók kórusművet adnak ki, köztük a huszárnótát, Leánycsufolót, bolyongást, játékot, jószágigézőt, ne menj el, ne hagyj el és négy szlovák népdalt./mti/

-.-

20,20

- 1 -

per

bb. 2. májustól májusig - egy év alatt sokat javult a csepeli népfrentmozgalom munkája

1/dl/rj sr

1961. május 13.

„mérlegre tették,, a csepeli népfrent-mozgalom egy évi munkáját. megnézték a tavaly május óta elért eredményeket és összegezték a tanulságokat. megállapították, hogy 1960 derekától csepelen is fellendült, sokat javult a hazafias népfrent tevékenysége. megtalálta helyét a nagymultu városrész életében, s érdekes, változatos programról gondoskodik. az irányító társadalmi testület, a népfrent-bizottság összetétele hiven tükrözi a kerület jellegét. tagjai között 19 munkást, hét pedagógust, ezenkívül író, orvost, lelkészt, háziasszonyt, kisipari szövetkezeti tagokat és másokat találhatunk.

a népfrent csepelen is jól megoldotta a mult évi részleges tanácsstagi választások idején ráhárult feladatokat és sokat segít ma is a tanácsstagi, illetve képviselői beszámoló előkészítésében, lebonyolításában. ennek egyik megnyilvánulása, hogy kétszer annyian vesznek részt a képviselői beszámolókon, mint másfél-két évvel ezelőtt. az új eredmények közé tartozik az is, hogy a huszonegyedik kerületi népfrent-bizottság gyorsan reagál a nemzetközi élet, a világpolitika eseményeire. a nemzetközi tájékoztatókon, s kisebb békegyűléseken általában 80-120-an hallgatják az előadó szavait, egy-egy nagyobb eseményen pedig - ilyen volt a nemrégiben megtartott afrikai szolidaritási találkozó - 400-500-an is részt vesznek.

jónéhány előadást tartottak a kommunista és munkáspártok moszkvai nyilatkozatáról és békekiáltványáról, valamint sok más időszerű kérdéstről. a nemrégiben megnyitott, s jórészt a társadalom közreműködésével berendezett népfrent-klub gyakran ad otthont a különféle találkozóknak, baráti összejöveteleknek, s ezeken részt vesznek a népfrentbizottság vezetői is.

a csepeli népfrent kebelében bizottságok irányítják a különféle fontosabb feladatok megoldását, népművelő, a várospolitikai és a társadalmi munkát, valamint a helytörténeti muzeum felállításának előkészítését. a népfrent szervezésében pedig a lakosság sokat segít a kerület fejlesztésében. a társadalmi munkások többek között részt vállalnak a királyerdő környékének fásításából, a rákóczi tér parkosításából, s az új szabadtéri színpad felépítéséből, valamint a hamarosan megnyitandó fürdő szépítéséből./mti/

-.-

20,30

- 2 -

bb. 3. elkészült az egy darabban beemelhető „fürdőszoba-doboz,, első két kísérleti mintapéldánya

1/sb/rj vg

1961. május 13.

a hazai építőipar az idén már több ezer lakást épít budapestben és a vidéki városokban korszerű kohó-habsalak közép- és nagyblokkból. a házak falait ezekkel az elemekkel a korábbinál háromszor-ötször gyorsabban építik fel. a lakások víz-, gáz- és csatornavezetékeinek, s az ehhez csatlakozó berendezéseknek helyszíni szerelése azonban nem tartott lépést a falépítéssel. ezért egy darabban beemelhető szerelőszekrények készültek, amelyekben a vezetékeket előre elhelyezték, s a helyszínen csak a kisebb csövelágazásokat és a mosdót, mosogatót szerelték fel.

a „gázos és vizes berendezések,, szerelésének további gyorsítására nemrégiben érdekes kísérlet kezdődött. előre elkészítenek olyan teljesen berendezett, „fürdőszoba-dobozt,, amely egy darabban az építkezésre szállíthatnak és daruval beemelhetnek az épülő lakásba. az építésügyi minisztérium megbízására és engedélyével az építéstudományi intézet és a lakóépítettervező vállalat foglalkozik e feladat megoldásával, s mindkét helyen elkészült a különleges fürdőszoba-fülke első kísérleti mintapéldánya. a szerelőknek nincs is dolguk magában a fürdőszobában, mert a kád, a mosdó, a vízmelegítő, a fűtőtest, a lámpa, a tükör és minden egyéb berendezés már a helyén van, s ezért csak „a doboz,, falából kiálló csövegződés csatlakozóit kell összezsavarozni. a korábbi többnapos helyszíni szerelést így néhány órára lehet csökkenteni. a fürdőszobának és a konyhának közös válaszfalán is előkészítették szerelésre a mosogató helyét, s ezért a csapok és a mosogató felszavarozásához sem kell falat vésni.

a kivitelezés, a felhasználás és a diszítés megoldásai szerint eltér egymástól a kétféle fürdőszoba-fülke. az építéstudományi intézetben egyedi László tagozatvezető irányításával összeállított mintapéldányt a József Attila lakótelep 13/b. jelű nagyblokkos lakóházába emelik be. a lakóépítettervező vállalatnál, illetve a vízvezeték és fűtésszerelési vállalatnál készülő fürdőszobát Gábor Jenő, Szamosi Miklós és Dömötör Zoltán mérnökök tervei alapján tatabánya egyik középblokkos épületében szerelik fel. a kutatók és a tervezők az idén és a jövő évben még újabb ellenőrző próbákkal, kísérletekkel készítik elő a fürdőszoba-dobozok kiterjedtebb felhasználását./mti/

- . -

20,40

- 3 -

bb. 2. májustól májusig - egy év alatt sokat javult a csepeli népfrentmozgalom munkája

1/d1/rj sr

1961. május 13.

„mérlegre tették,, a csepeli népfrent-mozgalom egy évi munkáját. megnézték a tavaly május óta elért eredményeket és összegezték a tanulságokat. megállapították, hogy 1960 derekától csepelen is fellendült, sokat javult a hazafias népfrent tevékenysége. megtalálta helyét a nagymultu városrészes életében, s érdekes, változatos programról gondoskodik. az irányító társadalmi testület, a népfrent-bizottság összetétele híven tükrözi a kerület jellegét. tagjai között 19 munkást, hét pedagógust, ezenkívül író, orvos, lelkészt, háziasszonyt, kisipari szövetkezeti tagokat és másokat találhatunk.

a népfrent csepelen is jól megoldotta a múlt évi részleges tanácsstagi választások idején reá hárult feladatokat és sokat segít ma is a tanácsstagi, illetve képviselői beszámoló előkészítésében, lebonyolításában. ennek egyik megnyilvánulása, hogy kétszer annyian vesznek részt a képviselői beszámolókon, mint másfél-két évvel ezelőtt. az új eredmények közé tartozik az is, hogy a huszonegyedik kerületi népfrent-bizottság gyorsan reagál a nemzetközi élet, a világpolitika eseményeire. a nemzetközi tájékoztatókon, s kisebb békegyűléseken általában 80-120-an hallgatják az előadó szavait, egy-egy nagyobb eseményen pedig - ilyen volt a nemrég megtartott afrikai szolidaritási találkozó - 400-500-an is részt vesznek.

jónéhány előadást tartottak a kommunista és munkáspártok moszkvai nyilatkozatáról és békekiáltványáról, valamint sok más időszerű kérdésről. a nemrég megnyílt, s jórészt a társadalom közreműködésével berendezett népfrent-klub gyakran ad otthont a különféle találkozóknak, baráti összejöveteleknek, s ezeken részt vesznek a népfrentbizottság vezetői is.

a csepeli népfrent kebelében bizottságok irányítják a különféle fontosabb feladatok megoldását. Népművelő, a várospolitikai és a társadalmi munkát, valamint a helytörténeti múzeum felállításának előkészítését. a népfrent szervezésében pedig a lakosság sokat segít a kerület fejlesztésében. a társadalmi munkások többek között részt vállalnak a királyerdő környékének fásításából, a rákóczi tér parkosításából, s az új szabadtéri színpad felépítéséből, valamint a hamarosan megnyíló fürdő szépítéséből./mti/

20,30

- 2 -

bb. 3. elkészült az egy darabban beemelhető „fürdőszoba-doboz,, első két kísérleti mintapéldánya

1/sb/rj vg

1961. május 13.

a hazai építőipar az idén már több ezer lakást épít budapestben és a vidéki városokban korszerű kohó-habsalak közép- és nagyblokkból. a házak falait ezekkel az elemekkel a korábbinál háromszor-ötször gyorsabban építik fel. a lakások víz-, gáz- és csatornavezetékeinek, s az ehhez csatlakozó berendezéseknek helyszíni szerelése azonban nem tartott lépést a falépítéssel. ezért egy darabban beemelhető szerelőszerkezetek készültek, amelyekben a vezetékeket előre elhelyezték, s a helyszínen csak a kisebb csövelágazásokat és a mosdót, mosogatót szerelték fel.

a „gázos és vizes berendezések,, szerelésének további gyorsítására nemrégiben érdekes kísérlet kezdődött. előre elkészítettek olyan teljesen berendezett, fürdőszoba-dobozt,, amelyet egy darabban az építkezésre szállíthatnak és daruval beemelhetnek az épülő lakásba. az építésügyi minisztérium megbízására és engedélyével az építéstudományi intézet és a lakóépítélettervező vállalat foglalkozik e feladat megoldásával, s mindkét helyen elkészült a különleges fürdőszoba-fülke első kísérleti mintapéldánya. a szerelőknek nincs is dolguk magában a fürdőszobában, mert a kád, a mosdó, a vízmelegítő, a fűtőtest, a lámpa, a tükör és minden egyéb berendezés már a helyén van, s ezért csak „a doboz,, falából kiálló csövegződés csatlakozóit kell összezsavarozni. a korábbi többnapos helyszíni szerelést így néhány órára lehet csökkenteni. a fürdőszobának és a konyhának közös válaszfalán is előkészítették szerelésre a mosogató helyét, s ezért a csapok és a mosogató felcsavarozásához sem kell falat vésni.

a kivitelezés, a felhasználás és a díszítés megoldásai szerint eltér egymástól a kétféle fürdőszoba-fülke. az építéstudományi intézetben egyedi lászló tagozatvezető irányításával összeállított mintapéldányt a józsef attila lakótelep 13/b. jelű nagyblokkos lakóházába emelik be. a lakóépítélettervező vállalatnál, illetve a vízvezeték és fűtésszerelési vállalatnál készülő fürdőszobát gábor jeno, szamosi miklós és dömötör zoltán mérnökök tervei alapján tatabánya egyik középblokkos épületében szerelik fel. a kutatók és a tervezők az idén és a jövő évben még újabb ellenőrző próbákkal, kísérletekkel készítik elő a fürdőszoba-dobozok kiterjedtebb felhasználását./mti/

20,40

- 3 -

bb. 4. husz százalékkal több szandált és cipőt raktároz a kereskedelem a nyári szezonra, mint tavaly - sok új modellel szinesedik a választék - olcsó textil- és hasítottbőr-cipők készülnek

i/ta/rj vg

1961. május 13.

a kereskedelem az idei tavaszi-nyári időnyre alaposabban felkészült mint tavaly. az iparral közösen sikerült elérniük, hogy március végén a tavaszi-nyári szezon kezdetén 20 százalékkal több könnyű nyári lábbeli volt a raktárakban, mint az elmúlt évben ilyenkor. a nagykereskedelmi vállalatok legutóbbi jelentése szerint országosra mintegy egymilliópár gyermekszandált, 850 000 pár női szandált és könnyű cipőt és 198 ezer pár férfi lábbelit tartalmaznak. a vásárlást és a választást megkönnyíti az is, hogy a boltok már januártól árusítják a tavaszi-nyári cipőket.

nemcsak mennyiségileg készültek fel a nyári forgalomra. számtalan új modellel is bővült a választék. amint elmondták, az idén a vásárlók kívánságai közvetlenebbül juthatnak el az iparhoz, ugyanis a nagykereskedelem kikapcsolásával a cipőbolt kiskereskedelmi vállalat és az áruházak a szövetkezeteknél és a tanácsai vállalatoknál közvetlenül rendelhetik meg az árut. így sok vásárló jogoskérésének tehetnek eleget. a bőrtalpu cipük hiánya azonban az idén sem enyhül, annak ellenére, hogy ezekből is több készül, mint tavaly. a bőrtalpat viszont újabb és újabb kiváló műanyaggal pótolják. ilyen például a du... lit és a poro gumitalp. a nyári cipők legtöbbször már ezeknek a felhasználásával készül. a nők cipővásárlását is megkönnyíti a kereskedelem. megegyeztek az iparral, hogy több olyan modellt, amely eddig csak exportra került, ezentul a kiskereskedelem részére is gyártják. ilyen például a magas- és félmagas sarku női szandál és a kéreg nélküli szellős szandál. a nyár újdonsága lesz az olcsó textilcipő. a kereskedelem közlése szerint a tiszta cipőgyár a második negyedévben huszezer pár női és ötvenezer pár férfi textilcipő gyártását vállalta. elsősorban ballon és düftin szandálok, pömpsz cipők és ballerina papucsok készülnek. a férfiak kedvelt viseletéből, a hasítottbőr cipőből, az ipar a nyárra háromszor annyit készít mint tavaly, de lehet, hogy még ez sem lesz elegendő./mti/

..

- 4 -

20,47 22

Handwritten signature

bb. 5. ötezer ruházati cikk használatának vizsgálója - kilencvenkét gyártmány próbahordáson

i/sz/rj vg

1961. május 13.

a textilipari minőségellenőrző intézet a műszeres, laboratóriumi vizsgálatokon kívül a gyakorlatban is meggyőződik egy-egy ruházati cikk tulajdonságairól. jólbevált módszer, hogy próbahordásra adják ki a különböző ruhaneműket, hogy így ellenőrizzék tartósságukat, kopásállóságukat, nedvszívó légáteresztő képességüket vagy azt, hogy anyaguk mennyire bolyhozódik. az intézetnek 400 tagú törzsgárdája van, köztük a legkülönbözőbb foglalkozásúak megtalálhatók a manikűrösnödtől kezdve a szövönőig, a gépkocsivezetőtől az újságkihordóig, különböző testalkatúak, kövérek, soványak, könnyű és nehézjárásúak. a próbahordást vállalták rendszeresen beszámolnak a vizsgált ruhanemű „viselkedéséről”, vagyis bemutatják azokat a szakembereknek. az intézet most 92 féle gyártmányt, mintegy ötezer ruhaneműt ellenőriz próbahordáson, illetve próbahasználaton, mert nemcsak felső- és alsóruházati cikkeket, hanem egyéb textiliákat is ellenőriznek. üzemi próbákon a gizella-malomban és a cifrakerti állami gazdaságban használat közben vizsgálják most 1 800, különböző szálanyag keverékéből szőtt lisztes, gabonás, cukros-zsák is. minden töltés után küldenek belőle mintát az intézetnek, hogy megnézzék, melyik bizonyul a legtartósabbnak, és a későbbiekben melyek gyártását javasolják.

az egyik legjelentősebb feladat most 700 pár különböző fonalvastagságú női nylonharisnya kipróbálása. a magyar gyártmányokkal egyidőben, angol harisnyát is hordarok, eddig azonban semmi olyan lényeges eltérést nem tapasztaltak, amiből arra következtethetnének, hogy a külföldi a jobb.

most adták ki próbahordásra a richárd posztógyár szintetikus szállal kevert ujjfajta, éltartó szövetéből varrt nadrágokat és szoknyákat. megkezdődött az ugyancsak szintetikus szállal kevert pamut- és viscosa fonalból szőtt puplin, illetve tropikál ing gyakorlati próbája is. ezzel párhuzamosan neva inget is viselnek a próbára vállalkozók, hogy könnyebben összehasonlíthassa az intézet a kétféle ing tulajdonságait./mti/

21,10 22

- 5 -

Handwritten signature

bb. 7. május 20-tól szeptember 20-ig az ország legszebb tájain
30 camping várja a sáttáborozókat

1/nbj/rj vg

1961. május 13.

az utóbbi két esztendőben új érdekességgel gazdagodott idegenforgalmunk: mindtöbben kedvelik meg a sáttáborozást, a camping nagyon rövid idő alatt tizezrek sportja lett. az országos idegenforgalmi tanács által irányított tervszerű munka eredményeként ma már az ország legszebb és leglátogatottabb helyein várják a campingeket a vendégeket, ezekben hozott sátrak is felverhetők, de egyesekben az előre felállított sátrakban kényelmes fekhelyek is bérelhetők.

a campingeket három osztályba sorolták. az 1. osztályu campingek az idegenforgalmi hivatalok kezelésébe tartoznak, s állandó gondnokuk van. ezekben a táborokban mosdót, zuhanyozót, tüzhelyet, vízvezeték, közvilágítást és telefont talál a vendég és camping-felszerelést /sátor, gumimatrac, takaró, stb./ bérelhet. a 2. és 3. osztályu campingek tulajdonosa az illetékes községi tanács, vezetője a község üdülőhelyi előadója, aki naponta - meghatározott időben - a helyszínen tartózkodik; ezeket a táborokat csak a legszükségesebb egészségügyi berendezésekkel látják el. az idén a következő helyeken működnek campingek - a szám az osztályba sorolást jelzi, - budapest: római-part 1., baranya megye: abaliget 1., fejér megye: agárd 1., heves megye: sástó - mátrafüred és mátraháza között - 1., pest megye: szentendre 1., visegrád 1., somogy megye: balatonszabadi 3., síófok 2., zamárdi 3., balatonföldvár 1., balatonszárszó 2., balatonlelle 3., balatonboglár 1., bétatelep 1., balatonmáriafürdő 3., balatonberény 3., veszprém megye: balatonvilágos 2., balatonakarattya 2., balatonalmádi 3., balatonfüred 1., tihany 1., balatonudvari 3., balatonakali 3., révfülöp 3., kővágóórs 3., badacsonytomaj 3., szigliget 3., balatongyörök 1., vonyarcvashegy 2., keszthely 2., az ország valamennyi campingje május 20-tól szeptember 20-ig tart nyitva. a campingek igénybevételéért naponta és személyenként az 1. osztályu sáttáborban 3 forintot, a 2. és 3. osztályuakban pedig 2 forintot kell fizetni, autó után naponta 2 forint, motorkerékpár után 1. forint a parkirozási díj. valamennyi camping felügyeletét az

az illetékes megyei idegenforgalmi hivatalok látják el és a helyfoglalás is ezeknél a hivataloknál történik./mti/

-.-

- 6 -

21,10

22,

bb. 6. mesterséges patinabevonatot kapnak budapest régi bronzszobrai - megkezdték a milleneumi szobrok tisztítását - a főváros területén mintegy 30 régi műalkotást szépitenek.

1/sb/rj vg

1961. május 13.

az időjárás viszontagságaitól az esőtől, a fagytól és a levegő szennyeződésétől lerakódott vízkő és koromfoltok csufítják el idővel a bronzszobrok felületét. e szennyeződések eltávolításához tavaly fogtak hozzá elsősorban budapesten a képzőművészeti kivitelező és ipar vállalat dolgozói, s tapasztalatok alapján kialakított eljárással, az idén már tervszerűen fogtak hozzá a régi műalkotások szépitéséhez.

a vajdahunyad vár udvarán károlyi sándor bronzszobrának tisztításával kezdődött a munka, s most a hősök terén a milleneumi emlékmű 14 bronzalakját szépití rucska Antal brigádja. éles számmal, drótkéfével kaparják le a kemény vízkőlerakódásokat, majd új patinaréteget adó különleges bevonattal a foltok minden nyomat eltüntetik. a hősök terén fejezett munka után petőfi, jókai és ady bronzszobrairól távolítják el a vízkőlerakódásokat. az idén először a vállalat dolgozói rátérnek a kő- és márványszobrok tisztítására is. így megszépitik a cernarai márványból faragott vörösmarty szobrot és kijavítják a népköztársaság uton a Liszt Ferenc emléktáblát. a fővárosi műalkotások közül eddig mintegy 30 belterületi szobor tisztítására kaptak megbízást, de újabb megrendelések alapján a második félévben már sorra kerülnek a külső kerületek szobrai is. a tervek szerint ezután már rendszeres, évenkénti feladat lesz a főváros régi szobrainak ápolása./mti/

-.-

bb. 8. százezer forintot érő gépet készítettek a csepeli nemesacél kikészítő üzemben

1/tó/rj vg

1961. május 13.

hosszu ideig nagy gondot okozott a csepeli nemesacél kikészítő üzemben a négyzet- és hatszögletes rudacélok egyengetése, ugyanis az egyengetésre használt ugynevezett excenteres gép már nem felelt meg a követelményeknek. arra viszont nem volt lehetőségük, hogy új gépet vásároljanak, mert hazai iparunk nem készít, a külföldi pedig nagyon drága. a kikészítő üzem tmk-ja megoldotta a problémát. tanulmányozták az ózdi és a diósgyőri üzemekben működő egyengető gépeket és a tapasztalatok alapján vállalkoztak egy univerzális egyengetőgép elkészítésére.

az új gépet saját erőből el is készítették és most üzembe helyezték. már az első napon nagyszerű eredmény született: egy műszak alatt 1154 lapos acélrud egyengetését végezték el. a régi gép ennek még a felét sem teljesítette. a rudefgyengető gép üzembehelyezésével jelentős mennyiségű energiát takarítanak meg és a gépből kikerülő anyagok minősége is jobb.

az új gép elkészítésével körülbelül 100000 forint kiadásától mentesítette a tmk az üzemet./mti/

21,36 22

-.-
- 7 -

bb 10. 40 millió forint a baranyai községek fejlesztésére

vid fm/ke vm fm

1961. május 13.

baranyában az idén 40 millió forintot fordítanak községfejlesztési célokra. a munkákat megkezdték és több új létesítményt már át is adtak rendeltetésének. elkészült többek között kisdér, kökény, turony, kemse és hegyszentmárton új művelődési háza, a beremendi óvoda, számos faluban bővítették a közvilágítást. rövidesen elkészül a magyarhertelendi thermálvizes strandfürdő, a siklósi sportuszoda, a sellyei strand. művelődési házak építését eddig 13 községben kezdték meg, püspöklakon orvosi lakás és rendelő, négy helységben autóbuszváróterem, bolyban, gerágon tisztasági fürdők épülnek. egész baranyában összesen 120 különböző objektum elkészítésén dolgoznak a községfejlesztési alap felhasználásával, s a megye lakossága a községfejlesztési munkákhoz 3.5 millió forint értékű társadalmi munkával járul hozzá ebben az évben, míg a tanácsok 1.5 millió forint értékű anyagot - terméskövet, fát - biztosítanak helyi erőforrásokból./mti/

bb 13. az idén már hat irodalmi színpad alakult borsod megyében

vid fm/ke vm fm

1961. május 13.

borsod megyében már hat helyen - így többek között ózdon, encsen, sajtószentpéteren - szerveztek irodalmi színpadot. az öntevékeny csoportok havonta rendeznek irodalmi estéket és műsorukat a környező falvakat, valamint a munkásszállásokat is felkeresik. az irodalmi színpadok májusban is változatos műsorral lépnek a közönség elé. a sajtószentpéterei bányász irodalmi színpad tagjai például „péntek 13.” címmel állították össze egy babona ellenes vidám estét. az encsiek a fiatal magyar költők műveiből állították össze a tüztánc című előadásukat./mti/

8. 10. 9. 15

- 8 -

bb 11. május 20-21-én „nyit., a balaton

fid vm fm

1961. május 13.

a balatoni üdülési évadot május 20-21-én nyitják meg siófokon. az évad első napján hagyományok szerint lampionos felvonulást, tűzijátékot, vitorlavetést tartanak. siófokon 21-én leplezik le a község szülőltének, kálmán imre zeneszerzőnek szobrát. este kálmán-lehár estét tartanak. nagyszabású dalosverseny is lesz. május 20-22-én bonyolítják le a bécs-budapest-tihany autósturát. keszhelyen május utolsó napjaiban rendezik meg a hagyományos helikon ünnepségeket, amelyre a dunántul több mint ötven középiskolája küldi el diákjait, hogy számot adjanak kulturális munkájukról, művészi képességeikről. figyelmet keltenek a balatoni program zenei eseményei: keszhelyen bartók-liszt, goldmark-esteket tartanak, huszka-estét rendeznek fonyódon, strauss estét balatonfüreden. a nyáron balatoni turnéra indul a kisz rajkózenekara, - a nagyobb helyeken bemutatja „muzsikáló tájak”, című műsorát az állami népi együttes, s érdekesnek ígérkeznek a szerenád estek és a csehszlovák, német tánczenekarok műsorai. július 2-án a balatonfüredi szabadtéri kőszínház 130. évfordulóján balatonfüreden szerepel a nemzeti színház. a szezon nagy eseménye lesz a balatonfüredi annabál. nagy az érdeklődés a balatoni nyári egyetem iránt is.

a nagyobb üdülőtelepen ismét megrendezik a furfangosok balatoni bajnokságát. a szabadtéri színpadok műsorát a győri és a kaposvári színházak rendszeres vendégjátékai egészítik ki.

az állandó kiállításokon kívül új látványosságot ígér siófokon a „száz éves déli vasút”, című kiállítás, a balatonlellei népművészeti kiállítás és számos képzőművészeti kiállítás.

a szezon végén ismét megrendezik a gazdag programú balatoni heteket. ezután a végvári ünnepek következnek, majd szeptember 16-án a „bucsu a nyártól”, című műsoros esttel fejeződik be a balatoni kulturális eseménysorozat./mti/

8. 40. 9. 20

- 9 -

ME

bb 9. országos dalostalálkozó székesfehérvárott

vid fm/ke vm fm 1961.május 13.

a szakszervezetek fejér megyei tanácsa és a fejér megyei tanács művelődési osztálya május 20-án és 21-én dalostalálkozót tart székesfehérvárott. az ország minden részéből husz énekkar vesz részt./mti/

bb 12. könyvkölcsönzés nyolcvan újabb somogyi pusztai településen

vid fm/ke vm fm 1961.május 13.

somogyban negyven 400 lakosu pusztai település van. a vasutvonalától és a falvaktól távolos településeken tavaly kezdték meg a könyvkölcsönzést. 46 pusztai iskolához a művelődési autó havonta két alkalommal 150 kötetes könyvládát szállít. tíz nagyobb pusztán pedig a legközelebbi községi könyvtár nyitott fiók könyvtárat. ebben az évben 80 újabb psztai településre juttatják el a szépirodalmi és mezőgazdasági szakkönyveket. a megyei könyvtár az idén újabb művelődési autót állít munkába./mti/

bb 15. szélesvásznú filmszínházat kap mosonszentmiklós

vid fm/ke vm fm 1961.május 13.

győr-sopron megye városai után egyre több nagyközségben alakítják át szélesvásznúvá a filmszínházakat. ásványráró, győr-szentiván és gönyü után most mosonszentmiklóson épül szélesvásznú filmszínház./mti/

8.45. 9¹⁵

AB

- 10 -

bb 16. óriáskokillákat gyártott a dunai vasmű

vid szf/te vm li 1961.május 13.

a dunai vasmű öntödéjében a szokásosnál nagyobb méretű, óriás kokillákat formáztak és öntöttek. önsúlyuk a tízezer kilogrammot is meghaladja. a hatalmas kokillákban hetvenkét mázsa súlyú acéltuskókat öntenek. ezekből a hengerművekben másfél méter széles lemezeket hengerelhetnek. a műszaki fejlődés eredményeként a nagyméretű öntéseknél a kokillaalapot héjformázó homokra öntötték. ily módon az alap területe a szokásosnál többnyire egyenleteset, simább és megmunkálásra, forgácsolásra sokszor nincs is szükség. nyolc ilyen nagyméretű kokillát a sztálinvárosi martin acélmű részére készítettek.

most gyártottak le egy nagyobb exportmegrendelést, harmincöt óriás kokillát. az első tizet már el is küldték csehszlovákiába./mti/

bb 23. írókat, költőket választott tagjaikká a szegedi szocialista brigádok

vid szf/te vm mi 1961.május 13.

a szakszervezetek csongrád megyei tanácsának kezdeményezésére szoros kapcsolat alakult ki a szegedi nagyüzemek szocialista brigádjai és a helybeli írók, költők, művészek között. egyes szocialista brigádok, a termelési célokon kívül, gazdag kulturális programot dolgoznak ki irodalmi művek tanulmányozására, színházak, hangversenytermek, képtárak rendszeres látogatására. ehhez kértek támogatást a város íróitól, művészeitől. már tíz író és költő vállalta, hogy rendszeresen segíti a szocialista brigádokat. együttes tanácskozást tartottak, amelyen megvitatták az együttműködés módját. a tíz író közül egyet-egyet a brigádok tagjaik közé választották. valamilyen rendszeresen megjelennek majd a brigádértekezleteken.

egyes írók a szocialista brigádok termelőmunkájában is részt vesznek, hogy üzemi tapasztalatokat szerezzenek munkás tárgyú műveik megírásához./mti/

8.50. 9³⁰

AB

- 11 -

bb. 14. sokoldalú segítséget ad az öntevékeny csoportoknak a pécs-baranyai népművelési tanácsadó

vid/fm/ke/e fm

1961. május 13.

a pécs-baranyai népművelési tanácsadó, - amely a megye legjobb művelődési szakembereit egyesíti - járásokként mintabemutatókat rendez a színjátszó együttesek vezetőinek. baranya öt néprajzilag érdekes területén - az ormánságban, délszláv- és németlakta helyeken - gyakorlati foglalkoztatást tartanak a néptánc szakembereinek és tanítóinak. a gyermekfoglalkoztatások módszereinek bővítésére megkezdték a baranyai jellegű népi gyermekjátékok, dalok felkutatását, a zenei közzítés fejlesztésére pedig klubfoglalkozásokat szerveznek. a falu és város közötti kapcsolatnak változatos lehetőségeit keresik meg: legutóbb a képművészeti szakkör anyagát a pécsi porcelángyárban mutatták be, míg az „ormánsági ünnepi hetek”, -re sellyére küldik vendégszerepelni a pécsi „mecsek”, művészeti együttest, hogy baranya más tájainak táncaival és magasszínvonalú táncművelésével ismeresse meg az ormánságiakat.

a táncszakbizottság eddig husz alkalommal tanácsot adott a bizonyos tájak jellegét legjobban tükröző táncosztályok összeállításához is, a színjátszó szakbizottság pedig legutóbb 11 színpadi tervrajzot bocsátott a vasasi bányásztelepülés művelődési házának rendelkezésére, az öntevékeny színjátszóegyettesek részére bibliográfiát, az énekkaroknak népdalgyűjteményt adtak.

bb. 20. a sárközi állami gazdaságban épül fel tolna megye legnagyobb tehénistállója

vid/ká/j/e

1961. május 13.

a sárközi állami gazdaságban megkezdtek tolna megye legnagyobb tehénistállójának építését. a 600 férőhelyes, teljesen gépesített istállót, a központi fejtérrel együtt, év végén adják át rendeltetésének. a gazdaság szakemberei megteremtik az olcsó takarmányozás feltételeit is: a hatalmas istálló közelében több mint 200 holdas mesterséges legelőt telepítenek, s azt a nyári szárazság idején csökvizből öntözik majd. /mti/

9.00 9.25

llr

- 12 -

bb 25. korszerű személypályaudvar, háromszáz személyes étterem és harminchat lakás épül az idén rudabányán

vid szf/te vm mi

1961. május 13.

rudabánya - hazánk legjelentősebb vasérctelepe - a múltban elhanyagolt bányászfalu volt. lakóinak, ha vonaton akartak utazni, ormosbányára kellett gyalogolniuk, mert a községbe csak iparvasut járt.

az idén a régi község és az új gyár közötti területen korszerű személypályaudvart építenek. több mint 16 millió forintos költséggel, 12 kitérővel, 2.400 méter hosszú sínpárt fektetnek le, a szuhogy felé vezető országút fölött új vasúti hidat építenek és az ormos patakot két méter átmérőjű zárt csatornába szorítják. a vasútállomáson a korszerű követelményeknek megfelelő irodákat és várótermet alakítanak ki. másfélmillió forintos költséggel 300 személyes éttermet és gépesített konyhát is kap az állomás.

a gyertyános völgyben, ahol már több mint 200 kétszobás összkomfortos otthonba költöztek be a bányászok, az idén hét lakóházban újabb 36 lakást építenek. ezek előreláthatólag az év végére készülnek el. /mti/

bb 17. könnyű acélvázás magtárak épülnek a fejer megyei termelőszövetkezetekben

vid ká/j vm mi

1961. május 13.

a dunai vasmű általános vasszerkezeti üzemének és a sztálinvárosi 26.sz. építőipari vállalat szakembereinek közreműködésével újfajta magtárak épülnek fejer megye termelőszövetkezeiben. a betonlapokra felállított tartókat és a tetőszerkezetet 3-4 milliméteres hajlított lemezből készítik, a magtárakat ezután hullámpalával fedik és téglafallal kerítik körül. ezzel az építkezési módszerrel körülbelül 25-30 százalék acélanyagot takarítanak meg. a 220 négyzetméter alapterületű magtárakban 24 vagon gabonát tárolhatnak. az első négy magtárt a mezőfalvi, a bicskei és a faddi termelőszövetkezetekben építik fel, majd további 12 könnyű acélvázás magtár építéséhez szállít hajlított lemezvázat a dunai vasmű. /mti/

9.05.935

- 13 -

llr

bb. 18. az áramszolgáltató vállalat mérnökeinek segítségével épül a hajdunánási termelészövetkezetek közös baromfikombinátja

vid/ká/j/e

1961. május 13.

nyolc hajdunánási termelészövetkezet összefogással közös baromfikombinátot épít a város határában. a nagyszabású munkát a tiszántúli áramszolgáltató vállalat is támogatja, amellyel a termelészövetkezetek szerződést kötöttek. az áramszolgáltató vállalat mérnökei elkészítették a 2 000 baromfi befogására alkalmas baromfikombinát terveit, s szakembereik irányítják a vízvezeték-szerelést, az egyéb szerelési munkákat. a hajdunánási szövetkezetek viszonzásképpen állandóan friss zöldséget és húst szállítanak a vállalat üzemi konyhájára. a baromfikombinát építése a napokban megkezdődik és még ebben az évben 40 000 naposcsibét nevelnek fel. /mti/

bb. 19. a tokajhegyaljai hegyközségek az idén két és félmilliárd forintot fordítanak közös beruházásokra

vid/ká/j/e

1961. május 13.

a világhírű szőlőtermő vidéken, tokajhegyalján jelenleg 8 hegyközség működik, amelyek saját erőből fedezik a szőlőtermelés fejlesztéséhez szükséges beruházásokat. az idén összesen két és félmilliárd forintot fordítanak utak, víztároló medencék építésére, többek között olaszlisztkán, tállyán és mádon. mind több hegyközség vásárol saját gépeket. az olaszlisztkaiak és a tolcsvaiak traktort vettek a szállításokhoz, mind a 8 hegyközség pedig permetező és porozógépeket szerzett be. az erdőbényei és a tállyai hegyközség az idén fejezi be a közös szőlőfeldolgozó építést és felszerelését, ugyanígy összesen már ők is közösen préselhetik a mustot. /mti/

9.10. 9⁴⁰

- 14 -

KZ

bb 22. permetező-anyag a gáztisztítás melléktermékéből - gazdaságokban is bemutatja a legújabb kémiai módszereket a mezőgazdasági kemizálási bizottság

i ie szb ká

1961. május 13.

kutatóintézetek és agrárfelsőoktatási intézmények tudományos munkatársainak részvételével mezőgazdasági kemizálási kollektíva alakult. a néhány tagú bizottság, minden külön apparátus nélkül, kicsiben hasonló feladatokat tölt be, mint egy mezőgazdasági kémiai kutatóintézet: kidolgozza, laboratóriumban és kísérleti méretekben kikísérletezi az új vegyi eljárásokat, amelyekre a korszerű nagyüzemi mezőgazdaságnak szüksége van.

bár a kollektíva hivatalosan mindössze néhány hete működik, tagjainak eddigi munkássága alapján máris több kész javaslattal, módszerrel fordultak felettes szerveikhez. az egyik javaslat megvalósítása, évi ötmilliárd forint importmegtakarítást eredményezhet. évente ugyanis több száz tonna finom kénpori vásárolunk külföldről a gyümölcsösök és szőlők permetezéséhez, pedig a dunai vasműben és más üzemekben a gáztisztítás melléktermékeként éppen ilyen finom kénpor keletkezik. ezt most még összeolvasztják és kevésbé igényes ipari célokra használják. a kollektíva megtervezte, hogyan lehet ezt a kén permetezőanyagok feldolgozni. egy másik javaslatuk régebbi, de még nem realizált kísérleti eredményeken alapszik, s a burgonya csirázását kívánja megakadályozni. a tárolás alatt ugyanis a baktériumos fertőzés és csirázás következtében a burgonyának 15-20 százaléka elvész. a javaslat szerint a prizmába rakáskor a burgonyát vegyszerrel szórják be, amely meggátolja a csirázást. rövidesen kísérleteket kezdenek a csirázásgátlásnak ennél is korszerűbb megoldására: a még „lábon álló, burgonya lombját permetezik.

előzetes számítások szerint a második ötéves tervben a mezőgazdaságnak három milliárd forint értékű faanyagra van szüksége. a kemizálási kollektíva megkezdte a kutatómunkát a drága és gyorsan pusztuló fa élettartamának meghosszabbítására. egyelőre a melegágyi ablakok tartósítására dolgoztak ki eljárást: meghatározott konzerváló anyagot juttatnak az ablak-keretekre kerülő festékbe, s így meghosszabbítják a melegágyi ablakok élettartamát.

/folyt.köv./

9.35. 9⁵⁰

- 15 -

KZ

bb 22. /permetezőanyag a gáztisztítás... folyt./- szb

érdekes kísérleteket folytat a kollektiva a bábolnai állami gazdaságban is. itt sok problémát okozott, hogy a sertés- és baromfitenyésztésben felhasznált tej gyorsan megsavanyodik. ennek orvoslására kémiai módszerhez folyamodtak: a tehenek takarmányába szintetikus k-vitamint adagolnak, amely gátolja a penészek és baktériumok szaporodását. ennek hatására a tej a szokásosnál fél nappal később savanyodik.

a kemizálási kollektiva további munkájához szoros kapcsolatot épít ki a gyakorlattal, s összegyűjti, hogy a gazdaságok milyen mezőgazdasági problémák megoldásához várnak segítséget a kémiától. ugynevezett „bázis-üzemeket”, is szerveznek: néhány állami gazdaságban és termelőszövetkezetben rendszeresen bemutatják a mezőgazdaság legújabb kémiai eljárásait. /mti/

bb 24. egy év alatt majdnem kétmillió négyzetméter táblaüveget adott a zagyvapálfalvi új gyár

vid szf/te szb szf.

1961. május 13.

a múlt év május 12-én helyezték üzembe zagyvapálfalván a majdnem 160 millió forintos beruházással épített új táblaüveggyár három szovjet automata huzógépét. az első esztendőben a zagyva 2. elnevezésű új üzem a várakozásnak megfelelően teljesítette feladatát. noha az olvasztás új technológiájának kísérletei miatt hónapokig szüneteltették a munkát a hutában, az új gyár üzembehelyezésétől számítva péntek délig egymillió kilencszázötvenezer négyzetméter táblaüveget gyártott, tehát már az első évben elérte teljesítőképessége felső határát.

a régi gyár hét százalék elsőosztályú árut termelt. zagyva 2. fokozatosan növelte a jóminőségű üveg mennyiségét. áprilisban például az össztermelésnek majdnem 41 százalékát elsőosztályú minőségű üveget gyártotta.

az új üzem három hónap alatt készít annyi jóminőségű műszaki üveget, mint amennyit szomszédságában a régi táblaüveggyár egy év alatt ad az országnak. a zagyva 2. az idén már 2,700.000 négyzetméter üveget gyárt a terv szerint. /mti/

9.45. 10.22

bb 21. új módszer az állattenyésztésben: az adagolt legeltetés

vid ká/j-lm mi

1961. május 13.

az állattenyésztő gazdaságok a legelők fűhozamának jobb hasznosítása végett országsszerte bevezették a szakaszos legeltetést. a keszthelyi mezőgazdasági akadémia kutatóinak hosszabb ideig folytatott kísérletei bebizonyították azonban, hogy a szakaszos legeltetés csak átmeneti megoldás, ezzel a módszerrel még mindig felbecsülhetetlen mennyiségű takarmány vész kárba. az akadémia kísérleti gazdaságában az ugynevezett adagolt legeltetéssel megoldották a legelőgazdálkodás sürgető problémáját. gyomtalantított, műtrágyázott mintalegelőket alakítottak ki, amelyekben ugynevezett tépési próbákkal rendszeresen megállapították a fűhozamot. figyelembe véve, hogy mennyi fűre van az állatoknak naponta szükségük a fűterméstől függően, naponta kijelölték, mondhatni kiporciózták a területet. az egyes szakaszokat villanypásztorok segítségével határolták el, s a területnek csak olyan részét legeltették, amely a szarvasmarháknak, sertéseknek, vagy más állatoknak elég volt. amennyiben a jószágok a kiporciózott legelő fűvét sem hasznosítják teljes egészében, a fennmaradó mennyiséget lekaszálják. a gyakorlati tapasztalatok szerint az adagolt legeltetéssel a fűhozamot 30 százalékkal jobban lehet hasznosítani, a módszert a kísérleti gazdaságban rendezett bemutatók alapján az idén már több állami gazdaság és termelőszövetkezet vette be. /mti/

bb 26. elkészült az első autogarázssal, beépített butorokkal és központi televízió antennával ellátott háztömb tatabánya-ujvárosban

vid te-lm ki

1961. május 13.

tatabánya-ujvárosban a napokban elkészült az első olyan korszerű tömbház, amelynek alagsorában különbejáratú autogarázsok vannak, a lakások konyháját villanytűzhellyel, falbaépített szekrényvel, asztallal és mosogatóval, az előszobát ugyancsak falbaépített szekrényvel látták el. előre gondoskodtak a televízió tulajdonosokról is. az újvárosban ugyanis nem ritka az olyan háztömb, amelynek tetején 15-20 tv-antenna emelkedik, s nehézséget jelent az újabbak elhelyezése. a most elkészült lakások falába már elhelyezték a vezetékeket, a háromemeletes háztömb tetejére pedig egyetlen központi antennát szereltek fel. hasonló módon jelenleg 320 lakást készítenek az újvárosban, s rövidesen újabb 300 építését kezdik meg. /mti/

10.20.10.22

se

bb 27. a rendőrség felhívása

gk szb nk

1961. május 13.

a rendőrség kéri, hogy jelentkezzék az a károsult, akinek lakásából az elmúlt években ismeretlen tettes - besurranás után - ellopott egy rs-monogrammal ellátott aranykarórát. jelentkezési hely: budapest, 8. kerület, tolnai lajos utca 39, földszint 17, vagy telefonon a 131-210, 156 mellékállomás. /mti/

--

bb 28. a brazil egyesült államok elnökének személyes képviselője apró antalnál

k ms/ke-lm mi

1961. május 13.

apró antal, a minisztertanács első enökhelyettese szombaton a parlamentben fogadta joao portella ribeiro dantas, rendkívüli és meghatalmazott nagykövetet, a brazil egyesült államok elnökének személyes képviselőjét. a szívélyes légkörben lefolyt találkozón jelen volt bacsoni jeno külkereskedelmi miniszterhelyettes és radványi jános rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, a külügyminisztérium protokoll osztályának vezetője. /mti/

--

bb 29. megjelent a piacon az új gyökérzöltség, az új sárgarépa és a földieper

i nj/bné-lm ká

1961. május 13.

a nagyvásártelepre szombaton reggel 29 vagon és 48 tehergépkocsi áru érkezett. a vagozállományok így oszlottak meg: 15 vagon burgonya, 5 vagon saláta, 1 vagon sárgarépa és 8 vagon tojás. a tehergépkocsik nagyobb részben cseresznyét, ujbungonyát és egyéb primjrt hoztak fel.

ez évben is makó határában termelték legkorábban az új gyökérzöltséget és az új sárgarépat. a gondosan kötegelt zöldséget és sárgarépat az állami élelmiszerboltok csomónként 1.60 forintért hozták forgalomba. a pécs melletti kertészetekből megjött a földieper; fogyasztói ára az állami boltokban különként 36 forint. az osztályozott új karalábét szombaton csomónként 2.50-4.80, a cukorborsó kilóját pedig 13 forintért árusították. a többi idénytermék fogyasztói ára nem változott. /mti/

--

10.20 31.5

se

- 18 -

bb 30. a tudományos ismeretterjesztő társulat 3. küldöttgyűlése

t hi szb mi

1961. május 13.

szombaton, a magyar tudományos akadémia dísztermében megkezdődött a tudományos ismeretterjesztő társulat 3. küldöttgyűlése. a tanácskozáson résztvett és az elnökségben foglalt helyet szirmai istván, az mszmp politikai bizottságának póttagja, a központi bizottság titkára, orbán lászló, az mszmp központi bizottsága tudományos és kulturális osztályának vezetője, ilku pál művelődésiügyi miniszterhelyettes, dr. törő imre akadémikus, a tit elnöke, dr. kardos lászló, az akadémia levelező tagja, a tit elnöke, dr. nagy lászló kandidátus, a tit főtitkára, harmati sándor, a hazafias népfront országos tanácsának titkára, bugár jánosné, a szot titkára, valamint a tudományos, a kulturális és a társadalmi élet más ismert személyiségei.

a tanácskozást dr. jávorka sándor akadémikus bevezető szavai után dr. kardos lászló, az akadémia levelező tagja nyitotta meg, majd dr. törő imre akadémikus, a tit országos elnöke tartotta meg beszámolóját.

bevezetőben megemlékezett arról, hogy a tudományos ismeretterjesztő társulat az idén ünnepli elneplője, a természettudományi társulat megalapításának 120. évfordulóját. ebből az alkalomból szeretettel üdvözölte azokat, akik a régi társulattól ismert tudományszeretetüket ma a tit-ben gyümölcsöztetik a dolgozó nép művelődésére, a szocializmust építő hazá javára. a tudományos ismeretterjesztésben ma tevékenyen részt venni nemcsak becsület és tisztesség, - mondotta - hanem őszinte öröm is annak, aki átérzi a társulat jelszavát: „tudománnyal a népért!,,

a legutóbbi három év társulati munkájáról szólva rámutatott arra, hogy az ismeretterjesztő tevékenységet is az ország általános politikai, gazdasági és kulturális fejlődésével összefüggésben kell tekinteni. azok a sikerek, amelyeket a szocialista építőmunkában, a mezőgazdaság szocialista átszervezésében, a kulturális forradalom előbbrevitelében elértünk, tükröződnek a társulat munkájában is, és megfordítva: a tit tevékenysége is benne van ezekben az eredményekben. a társulat az ismeretterjesztésben vele együttműködő tömegszervezeti és tanácsi népművelési szervekkel együtt a párt művelődéspolitikájának végrehajtásán dolgozott és dolgozik. ez a művelődéspolitikai korszerű műveltség megvalósítását célozza, amelyben az ugynevezett humán ismereteken kívül a természettudományos és a műszaki ismeretek is kellő hangsúlyt kapnak; megteremti a tudomány kapcsolatát a szocialista építés feladataival, a termelőmunkával, s alapot nyújt a korszerű, tudományos világkép kialakításához. /folyt.kv./

12.15. 12.35

- 19 -

se

bb 30. / a tudományos ismeretterjesztő...1.folyt./-Lm

társulatunk tudományos ismereteket terjeszt, de nem tudományos társulat, hanem ismeretterjesztő társulat - mondotta ezután. - nem feladata, hogy tudományos kutatásokat végezzen, hanem a tudomány eredményeit széles körben ismerteti és felhasználhatóvá teszi. pártunk és kormányunk az elmúlt években számos bizonyítékát adta, hogy értékeli és támogatja a tit-nek ezt a tevékenységét. hasznos utmutatásai a legfőbb feladatokra irányultak, arra, hogyan segíthetné a társulat még hasznosabban a szocialista építést az iparban és a mezőgazdaságban, s hogyan tehetné még hatékonyabbá szocialista világnézetformáló munkáját.

a továbbiakban a beszámoló arról a pozitív fejlődéséről szólt, amely a társulat munkáját a legutóbbi években jellemezte. mindenekelőtt szembetűnőek a fejlődés számszerű adatai. nagymértékben emelkedett az előadások és az azokon résztvevő hallgatók száma. különösen öröndetes jelenség, hogy az előadások többsége ma már kifejezetten munkás, illetve paraszt hallgatóság előtt hangzik el. a társulat országos elnöksége nevében az előadó köszönetet mondott a szakszervezetek országos és megyei vezetőinek, a művelődésügyi minisztérium és a tanácsok ismeretterjesztéssel foglalkozó dolgozóinak azért az eszmei-politikai és nem utolsósorban anyagi támogatásért, amellyel lehetővé tették a társulat tevékenységének széleskörű kibontakozását.

a tartalmi munkáról szólva hangoztatta a beszámoló, hogy sikerült háttérbe szorítani a tudatos nevelési célokat nem tartalmazó, csak az érdekességet szem előtt tartó tematikai törekvéseket. az előadásokban ma már jelentős helyet foglalnak el a szocialista építés gyakorlatával, a soronlevő politikai és ideológiai feladatok megoldásával közvetlenül, vagy közvetve összefüggő témák. az előadások többsége a tudomány mai állásának megfelelő, szakmailag helyes, korszerű ismereteket nyújt.

az előadások nagy része - különösen az mssmp művelődés-politikai irányelveinek megjelenése után - eredményesen segítette a jobboldali ideológiai és politikai tendenciák leküzdését. a tudományos ismeretterjesztés eszmei színvonalának emelkedése, szocialista tartalmának megszilárdítása együtt járt a burzsoá demokratikus illúziók különböző formáinak, a revizionista spontaneitás-elmélet maradványainak, az idealista és vallásos nézeteknek, a kispolgári erkölcsnek fokozatos leküzdését szolgáló tudományos felvilágosító munka kiszélesedésével.
/folyt.köv./

12.22. 1945

MS

bb 30. / a tudományos ismeretterjesztő...2.folyt./-Lm

e nagyarányú fejlődés azonban korántsem problémamentes - mutatott rá a továbbiakban, - igaz, hogy a tit előadáspropagandája igen kiszélesedett. színvonala emelkedett - ami döntően a munkásosztály és a parasztság soraiban éreztette kedvező hatását - mégis tagadhatatlan, hogy ez az előadáspropaganda nem elég átfogó: a munkásosztály és a parasztság egy bizonyos hányada jut csak a tit előadásai által tudományos ismeretekhez. pedig az ilyenfajta igények további, minden eddiginél fokozottabb növekedésével kell számolnunk, elsősorban falun, a mezőgazdaság szocialista átszervezése következtében előállott új helyzetben. éppen ezért az előadások számának bizonyos növelése mellett elsősorban azok hatását kell fokozni, s az ismeretterjesztést ki kell szélesíteni a legfontosabb rétegek körében. hiszen jelentékeny üzemeink vannak, - mondotta - ahol még nem honosodott meg az ismeretterjesztés, s a falusi és tanyai előadások növekvő száma ellenére sokhelyütt még sohasem járt a tit előadója. továbbá összpontosítani kell az erőket a legfontosabb ipari és mezőgazdasági üzemekre. ez a nehéz feladat csak a népművelési és ismeretterjesztő munkában résztvevő különböző mozgalmak és szervezetek legszorosabb együttműködésével oldható meg.

- az elmúlt két évben ismeretterjesztő munkánk közelebb került a gyakorlati élethez - folytatta dr. törő imre. - az üzemi munkásság közötti ismeretterjesztés nagy eredménye, hogy ma már mind közkedveltebbek a munkásakadémiák. ez a forma megfelelő arra, hogy összefüggő ismereteket nyújtsunk, elősegítsük a munkások szakmai tudásának növelését, műszaki és természet-tudományos képzését. a jövőben még fokozottabb gondot kell fordítani a műszaki ismeretterjesztésre, népszerűsíteni kell az új technológiai és technikai eljárásokat, a találmányokat és újításokat: többet kell foglalkozni a termelés komplex gépesítésének, a nehéz fizikai munka gépesítésének, az automatizálás műszaki és gazdasági problémáinak ismertetésével.

új feladatok várnak a tit-re a mezőgazdasági dolgozók szakmai és általános műveltségének emelésében is. az elmúlt évben a tit falun is rátért - az egyedi előadások helyett - az összefüggő ismereteket nyújtó sorozatokra, azonban a tsz - akadémia, a népszerű tudományos estek, vagy a nők akadémiajának rendszere még nem vált a falusi ismeretterjesztés alapvető formájává. az elkövetkező időszakban a falvakban is szélesíteni kívánják az előadássorozatok rendszerét, s kiépítik a termelőszövetkezeti akadémia hálózatát. ezeknek tárgykörét úgy állítják össze, hogy segítsék a nagyüzemi szemléletmód kialakítását, a közös gazdaságok konkrét üzemszervezési problémáinak megoldását. az előadássorozatok messzemenően figyelembe veszik majd az adott járás, község, termelőszövetkezet, sőt az egyes munkabrigádok feladatait, a tagok érdeklődési körét.
/folyt.köv./

12.30. 1945

MS

bb 30. /a tudományos ismeretterjesztő...3.folyt./-lm

a társulat szervezeti megerősödéséről is szólt a beszámoló, a szervezeti életet a többi között a tagság számbeli növekedése jellemzi. a társulat tagjainak elsősorban a falusi értelmiség fokozódó részvétele tette lehetővé, a tit növekvő feladatai azonban szükségessé teszik a társulati tagság számának további növelését, mindenekelőtt a műszaki értelmiség, agrármérnökök, kiváló tsz-elnökök, közgazdászok, orvosok és állatorvosok bekapcsolódását. a társulat bizik abban, hogy a szocializmus építésének sikerei és lelkesítő tervlatái az értelmiség további széles rétegeit nyerik meg az ismeretterjesztő tevékenység számára. végezetül a társulat országos elnöksége nevében dr. törő imre köszönetét fejezte ki a tit minden tagjának azért a lelkes, áldozatkész és odaadó munkáért, amelyet a társulat nemes feladatainak megvalósításáért végzett.
/ folyt. köv./

bb 31. huszonháromtagu magyar küldöttség utazott a 2. nemzetközi bányászati kongresszusra

i szf/gk-lm vg

1961. május 13.

a nemzetközi bányászati bizottság, amely a világ valamennyi országa bányászatának képviselőit tömöríti, május 15-től 21-ig prágában tartja 2. kongresszusát. a tanácskozássra a bányászat vezetőiből, üzemi és kutató intézeti szakemberekből, műszaki egyetemi tanárokból álló huszonháromtagu magyar küldöttség utazott szombaton a csehszlovák fővárosba, ajtay zoltánnak, a bányászati kutató intézet kossuth-díjas igazgatójának, a nemzetközi bizottság magyar tagozata elnökének vezetésével. a kongresszus a bányászat gazdaságosságának kérdéseiről tanácskozik. a negyvenöt előadás között három magyar referátumot is megvitatnak./mt1/

13. 15. 14⁰⁰

- 22 -

bb 33. több nemzetközi és belföldi gyorsvonalat közlekedik az új menetrend életbelépte után, sok vonalnál csökkentik a menetidőt, gyorsabban és kényelmesebben jutnak el az utasok a baltihoz és a velencei tóhoz

i hbj/tr szb vg

1961. május 13.

május 28-án lép életbe a máv új menetrendje, s 1962 május 26-ig lesz érvényben. a máv-nak az volt a törekvése, hogy az utazóközönség igényét - a lehetőségek szerint - a legmesszebbmenőkig figyelembe vegye. az új menetrendről kovács istván, a máv menetrend-osztályának vezetője a következőket mondotta az mti munkatársának:

- számoltunk azzal, hogy a mezőgazdaság szocialista átalakulásával a személyszállítási igények még tovább növekszenek. előreláthatólag ez év május végétől jövő év május végéig a személyforgalom hat százalékkal növekszik.

- az új menetrend szerkesztésénél igen nagy gondot fordítottunk a nemzetközi vonatokra. a nemzetközi gyorsvonalak menetrendjének kialakítása érdekében az elmúlt év őszén varsóban, majd leningrádban résztvettünk a nemzetközi személyvonat-menetrend értekezleteken. az új menetrendben nemzetközi személyszállítási kapcsolatainkat új vonatokkal bővítjük, a jelenleg közlekedő vonatokat meggyorsítjuk. a nyári fődényben budapest keleti pályaudvar, komárom-prága között naponta új gyorsvonatpár közlekedik. ezáltal a pannonia expresszen eddig tapasztalt zsúfoltság megszűnik. a baráti csehszlovákiával kapcsolatos utasforgalmunk megjavítására egész éven új közvetlen kocsijáratot létesítünk budapest keleti pályaudvar-somoskőujfalu-filakovó között. ezenkívül budapest keleti pályaudvar-poprád-tátry között a közvetlen kocsikat miskolc-tiszai pályaudvar-hidasnémeti-kassa utvonalon is új gyorsvonattal továbbítjuk. ezáltal ez a kocsijárat az eddigi 19 óra helyett már 15 órakor megérkezik poprádra. megjavítjuk nemzetközi összeköttetéseinket a szomszédos ausztriával is. az orient-expressz wien-budapest-bukarest között nem közlekedik, helyette budapest keleti pályaudvar-wien között a gyorsabb járatu budapest-wien-expressz gyorsmotorvonat mindkét irányban naponta jár. a wien-expresszen kívül a nyári fődényben wien-budapest-keleti pályaudvar között a danubia-expressz nevű új gyorsmotorvonatpár közlekedik.
/folyt.köv./

13. 15. 14¹⁰

- 23 -

bb 33. /több nemzetközi... 1. folyt./- szb

- a nemzetközi forgalom meggyorsításában a balt-orient-expressz menettartamának megrövidítésével értük el a legnagyobb eredményt. ennek a gyorsvonatnak a menetidejét szob-biharkeresztes között a jelenlegi 8 óra 02 percről az új menetrendben 6 óra 35 percre csökkentettük.

- a belföldi személyszállítási igények felmérése érdekében a megye székhelyeken a helyi tanácsi szervek közreműködésével nyilvános menetrend értekezleteket tartottunk. ezeken a menetrend-értekezleteken felmerült különböző utazási igényeket egyeztetttük és az utazóközönség többségének legjobban megfelelő menetrendet alakítottuk ki.

- a főváros és az ország nagyobb városai között új közvetlen gyorsjáratu vonat összeköttetéseket létesítünk, így budapest - déli pályaudvar - székesfehérvár - szombathely között új gyorsmotor, budapest - keleti pályaudvar - győr - hegyeshalom, budapest - keleti pályaudvar - miskolc-tiszai pályaudvar, budapest - nyugati pályaudvar - debrecen között egy-egy új gyorsvonat pár közlekedik. ez utóbbi vonat budapest - nyugati pályaudvar - debrecen között menetrendszerint csak szolnokon és hajdusoboszlón áll meg, ezáltal a menettartam ennél a vonatnál az eddigi átlag 4 órától 3 óra 13 percre csökkent.

- külön érdekessége az új vasuti menetrendnek a borsod-expressz közlekedésében történt változás. ez a vonat eddig budapest - keleti pályaudvar - miskolc-tiszai pályaudvar között gyorsmotorvonatként járt, azonban az utasforgalom állandó emelkedése miatt befogadó képessége elégtelennek bizonyult. ezért a nyári menetrendben ez a vonat gőzvontatással nagyobb szerelvényvel közlekedik. ezzel a vonattal továbbítjuk oda menet a budapest - keleti pályaudvar - poprád-tálya között közlekedő közvetlen kocsikat is. a máv történetében első ízben fordul elő, hogy a borsod-expressz a budapest - keleti pályaudvar - miskolc-tiszai pályaudvar közötti 182 kilométer távolságot 424 sorozatu mozdennyal, megállás nélkül, a jelenleginél 14 percnél rövidebb idő alatt teszi meg.

a gyorsvonatokon kívül megjavítjuk a távolsági személyvonatok közlekedését is. új távolsági személyvonatokat közlekedtetünk az alábbi viszonylatokban:
/folyt.köv./

13.45. 14.10

- 24 -

K'E

bb 33. /több nemzetközi... 2. folyt./- szb

budapest - déli pályaudvar - székesfehérvár - celldömölk,
budapest - déli pályaudvar - székesfehérvár - tapolca, budapest - keleti pályaudvar - miskolc-tiszai pályaudvar, budapest - keleti pályaudvar - békéscsaba, budapest - nyugati pályaudvar - szolnok - szentes.

a jelenleg közlekedő távolsági személyvonatok menettartamát lényegesen megrövidítjük. a menettartam csökkenése általában 15-20 perc, de néhány kedvező esetben mint például az ország leghosszabb vasutvonalán közlekedő 1720-1713 számú vonatknál budapest - nyugati pályaudvar - záhony között 45, illetve 50 perc.

az új menetrendben jelentős változások lesznek az üdülőhelyek vasuti közlekedésében is.

a balaton déli partján 3 pár gyorsmotor és egy pár távolsági személy, az északi parton egy távolsági személyvonat párral több közlekedik, mint az elmúlt évben. a balaton-expressz budapest - déli pályaudvartól balatonszemesig, a helikon-expressz balatonlelléig menetrendszerint nem áll meg, ezáltal a menettartam az előbbi vonatnál 15, az utóbbinál 30 perccel lesz rövidebb a jelenleginél. budapest - déli pályaudvar, keszthely között reggel egy új sebesvonat, este egy új gyorsmotorvonat jár. ez utóbbi lehetővé teszi a 2208 számú gyorsvonat menettartamának 50 perces megrövidítését.

siófokról vasárnap este visszatérő nagy utasforgalom megosztása érdekében a délutáni és esti órákban néhány vonat siófokon menetrendszerint nem áll meg és az onnan a fővárosba utazók részére újabb megfelelő vonatokat állítunk be.

a menetrend újdonsága még a nyári vasárnapokon miskolc-tiszai pályaudvar - siófok között közlekedő közvetlen sebesvonat pár is, amellyel a borsodi iparvidék dolgozói 5 óra 10 perc alatt átszállás nélkül juthatnak el a balaton partjára.

gondoskodtunk a velencei tó és a dunakanyar hétfégi személyforgalmának megjavításáról is. budapestről az említett közlekedett üdülőhelyekre a nyári földényben munkaszüneti napokon több új, az eddiginél gyorsabb járatu személyvonat közlekedik. /mti/

13.50. 14.15

- 25 -

K'E

bb 32. május 15 és szeptember 15 között mintegy 300 tejet árusító közért bolt tart nyitva vasárnap reggel és kora délelőtt

1 hbj/tr-Lm vg

1961. május 13.

a fővárosi tanács kereskedelmi osztálya, - az elmúlt évekhez hasonlóan, - a nyári idényben az idén is biztosítani kívánja a főváros lakosságának vasárnapi tejellátását. ezért elrendelte, május 15 és szeptember 15-e között körül belül 300 tejet árusító közért-boltot vasárnaponként reggel 7-től 10 óráig nyitva kell tartani.

a kijelölt boltok első ízben május 21-én vasárnap lesznek nyitva. a vasárnapi nyitvatartásra kijelölt zletek, tejboltok címjegyzékét valamennyi közért-üzletben május 15-től hirdetés útján /plakát, közért-hiradó, stb./ közlik a vásárlókkal. a tejtulvánnyal rendelkező vásárlók májusban még szombati napokon kapják meg az utalványra a tejet. júniustól - amennyiben vasárnap kívánják megvásárolni azaznapra esedékes tejet - a v-jelzésű szelvényt a lakásukhoz legközelebb eső és vasárnap nyitvatartó üzletben adják le./mti/

--

bb 34. 100 vagon cseresznye értékesítésére kötöttek szerződést heves megye termelőszövetkezetei - a jövő héten már vagon-tételben szállítják a korai gyümölcsöt

vid ká/j-Lm mi

1961. május 13.

heves megye cseresznyeskertjeiben, a mátraalján és az egri dombokon a szokottnál 2 héttel korábban kezdődött meg a szedés. naponta 30-40 mázsa gyümölcsöt szállítanak el onnól a környékről, és szombaton elküldték az első nagyobb tételt budapestre is. a heves megyei termelőszövetkezetek 100 vagon cseresznye értékesítésére kötöttek szerződést, s amennyiben az időjárás kedvez, a jövő héten már vagon-tételben szállítják a korai gyümölcsöt./mti/

--

13.58. 15⁵⁰

NE

- 26 -

bb 35. kaposvárott megkezdte működését az új baromfikeltető állomás

vid ká/j-Lm mi

1961. május 13.

kaposvárott megkezdte működését az új, 12 gépes, baromfikeltető állomás. az ötmillió forintos beruházással épült új létesítmény gépeibe 50.000 tojást raktak be. az állomás ebben az esztendőben több mint félmillió napocsibét szállít a termelőszövetkezeteknek hizlalásra és továbbtenyésztésre. a megye közös gazdasági egyébként 800.000 peccsenyecsirke értékesítésére kötöttek szerződést, s a háztáji gazdaságokban nevelt baromfival együtt, körülbelül egymillió peccsenyecsirkét szállítanak piacra./mti/

--

bb 36. átadták a földművelésügyi miniszter vándorzászlaját a szabadkigyósi mezőgazdasági szakiskolának

vid ká/j-Lm mi

1961. május 13.

a békéscsaba közelében, wenckheim gróf egykori szabadkigyósi kastélyában székelő mezőgazdasági szakiskola, amelyen a tiszántúli megyék termelőszövetkezeti parasztfiataljai tanulnak, másodszor szerezte meg az országos elsőséget a szakiskolák versenyében. az iskola mintaszerűen összekapcsolja az elméleti oktatást és a gyakorlati munkát, szaktanárai, diákjai rendszeres kapcsolatot tartanak a környező termelőszövetkezetekkel. a szombaton délután rendezett ünnepségen vlcskó lajos, a földművelésügyi minisztérium szakoktatási főigazgatóságának helyettes vezetője adta át a földművelésügyi miniszter vándorzászlaját és a vele járó 5000 forint pénzjutalmat a szakiskolának. a verseny második helyezettje a pápai, harmadik a hajduszoboszlói mezőgazdasági szakiskola./mti/

--

14.00. 15⁴⁵

NE

- 27 -

bb 32. május 15 és szeptember 15 között mintegy 300 tejet árusító közért bolt tart nyitva vasárnap reggel és kora délelőtt

1 hbj/tr-Lm vg

1961. május 13.

a fővárosi tanács kereskedelmi osztálya, - az elmúlt évekhez hasonlóan, - a nyári idényben az idén is biztosítani kívánja a főváros lakosságának vasárnapi tejjel ellátását, ezért elrendelte, május 15 és szeptember 15-e között körül belül 300 tejet árusító közért-boltot vasárnaponként reggel 7-től 10 óráig nyitva kell tartani.

a kijelölt boltok első ízben május 21-én vasárnap lesznek nyitva. a vasárnapi nyitvatartásra kijelölt üzletek, tejboltok címjegyzékét valamennyi közért-üzletben május 15-től hirdetmény útján /plakát, közért-hiradó, stb./ közlik a vásárlókkal. a tejutalvánnyal rendelkező vásárlók májusban még szombati napokon kapják meg az utalványra a tejet. júniustól - amennyiben vasárnap kívánják megvásárolni azaznapra esedékes tejet - a v-jelzésű szelvényt a lakásukhoz legközelebb eső és vasárnap nyitvatartó üzletben adják le./mti/

--

bb 34. 100 vagon cseresznye értékesítésére kötöttek szerződést heves megye termelőszövetkezetei - a jövő héten már vagon-tételben szállítják a korai gyümölcsöt

vid ká/j-Lm mi

1961. május 13.

heves megye cseresznyés kertjeiben, a mátraalján és az egri dombokon a szokottnál 2 héttel korábban kezdődött meg a szedés. naponta 30-40 mázsa gyümölcsöt szállítanak el onnan a környékről, és szombaton elküldték az első nagyobb tételt budapestre is. a heves megyei termelőszövetkezetek 100 vagon cseresznye értékesítésére kötöttek szerződést, s amennyiben az időjárás kedvez, a jövő héten már vagon-tételben szállítják a korai gyümölcsöt./mti/

--

13.58. 15⁶⁰

NE

- 26 -

bb 35. kaposvárott megkezdte működését az új baromfikeltető állomás

vid ká/j-Lm mi

1961. május 13.

kaposvárott megkezdte működését az új, 12 gépes, baromfikeltető állomás. az ötmillió forintos beruházással épült új létesítmény gépeibe 50.000 tojást raktak be. az állomás ebben az esztendőben több mint félmillió naposcsibét szállít a termelőszövetkezeteknek hizlalásra és továbbtenyésztésre. a megye közös gazdaságai egyébként 800.000 pecsenyecsirke értékesítésére kötöttek szerződést, s a háztáji gazdaságokban nevelt baromfival együtt, körülbelül egymillió pecsenyecsirkét szállítanak piacra./mti/

--

bb 36. átadták a földművelésügyi miniszter vándorzászlaját a szabadkigyósi mezőgazdasági szakiskolának

vid ká/j-Lm mi

1961. május 13.

a békéscsaba közelében, wenckheim gróf egykori szabadkigyósi kastélyában székelő mezőgazdasági szakiskola, amelyen a tiszántúli megyék termelőszövetkezeti parasztfiataljai tanulnak, másodszor szerezte meg az országos elsőséget a szakiskolák versenyében. az iskola mintaszerűen összekapcsolja az elméleti oktatást és a gyakorlati munkát, szaktanárai, diákjai rendszeres kapcsolatot tartanak a környező termelőszövetkezetekkel. a szombaton délután rendezett ünnepségen vlcskó Lajos, a földművelésügyi minisztérium szakoktatási főigazgatóságának helyettes vezetője adta át a földművelésügyi miniszter vándorzászlaját és a vele járó 5000 forint pénzjutalmat a szakiskolának. a verseny második helyezettje a pápai, harmadik a hajduszoboszlói mezőgazdasági szakiskola./mti/

--

14.00. 15⁴⁵

NE

- 27 -

bb 37. szoros együttműködést alakítanak ki a magyar és a lengyel vegyipar között - szombaton aláírták az együttműködés programjáról szóló megállapodást

t sz/hné-lm vg

1961. május 13.

Szombaton befejeződtek az antoni radlinski vegyipari miniszter vezetésével hazánkban tartózkodó lengyel vegyipari küldöttség és a magyar vegyipari szakemberek tanácskozásai, a két ország vegyipara közötti együttműködés elmélyítésére.

az országos tervehivatal képviselőjének részvételével a hét elején megkezdett tanácskozásokon először azt vizsgálták meg, miként halad annak az együttműködési programnak a végrehajtása, amelyet tavaly dolgoztak ki varsóban. megállapították, hogy hét-hét vállalat, műtrágyagyár, gyógyszergyár, fotocikkgyártó vállalat, valamint kutatóintézet tapasztalatcseréjét, dokumentáció-cseréjét és műszaki fejlesztési együttműködését már megszervezték, öt erre vonatkozó szerződést pedig a közeljövőben kötnek meg.

ezután kidolgozták az együttműködés további programját. megállapodtak, hogy a nehézipari minisztérium és a lengyel népköztársaság vegyipari minisztériuma, valamint az országos tervehivatal és a két ország külkereskedelmi képviselőiből közös távlati-tervezési csoportot alakítanak, a lengyel vegyipari minisztérium és a magyar nehézipari tárca huszéves vegyipari távlati-fejlesztési tervének összehangolására, különös figyelemmel a szakosításra. a bizottság a negyedik negyedében ül össze első ízben. a magyar vegyipar egyelőre nem gyárt polistirolt, amelyet a lengyel vegyipar nagymennyiségben állít elő. tárgyalásokat kezdenek, hogy a hasznos műanyagot Lengyelországtól szerezzük be, amíg a hazai gyártás meg nem kezdődik. meg-egyeztek abban is, hogy az export és az import összehangolása, a kapitalista import csökkentése céljából a két minisztérium kereskedelmi igazgatóságai közös szakértői csoportot szerveznek. megalakítják a két ország vegyipari kutatóinak együttes csoportját is, hogy összehangolhassák intézeteik munkaprogramját és megvizsgálják egymás kísérleti üzemai közös használatának lehetőségeit. tervezési szakcsoportot is alakítanak, amely állandóan vizsgálja majd, miként lehetne az intézetek tervezési kapacitását egymás javára jobban kihasználni.
/folyt.köv./

14.30 16.25

- 28 -

ME

bb 37. /szoros együttműködés... folyt./- szb

a vállalatok közötti együttműködésbe lakk- és festékipari, textil-segédanyaggyártó, finomvegyszer-gyártó üzemeket, valamint műanyagkutató intézeteket kapcsolnak be. lengyel szakértők magyar tervezőintézetekben, üzemekben tanulmányozzák a vegyipari szennyvíztisztítás és feldolgozás módszerét, a magyar vegyészek pedig a benzol alapanyagú kaprolaktámgyártás lengyel kísérleti üzemét és a poliformaldehid-kutatást tanulmányozzák Lengyelországban, stb.

a határozatokról szóló megállapodást szombaton délben ünnepelesen írták alá, lengyel részről antoni radlinski vegyipari miniszter, magyar részről pedig czottner sándor nehézipari miniszter. az aláírás alkalmával antoni radlinski elismeréssel szólt annak a 18 üzemnek, illetve kutatóintézetnek a munkájáról, amelyet a lengyel küldöttség meglátogatott.

az aláírás után czottner sándor miniszter a városligeti gundel-étteremben ebédet adott a lengyel küldöttség tiszteletére. a lengyel vendégek vasárnap utaznak el hazánkból. /mtl/

--

bb 38. a máv vezérigazgatósága közli:

1961. május 13.

hné szb vg l

hogy sárbogárd-pusztaszabolcs állomások között folyó pálya-építési munkák miatt budapest déli pályaudvar - monács viszonylatban 13 óra 29 perckor induló személyvonat 1961 május 15-től 1961 június 2-ig szombat és vasárnap kivételével, kerülő utirányon sztálinváros állomáson át közlekedik. a fenti időszak alatt szabadegyháza-sárosd és nagylok állomásra utazók pusztaszabolcs állomásról az 5216 számú vonattal utazhatnak. /mtl/

--

14.35. 16.25

- 29 -

ME

bb 39. időjárásjelentés

ke szb mi

1961. május 13.

a meteorológiai intézet jelenti május 13-án, szombaton
13 órakor:

többfelé kisebb eső

pénteken európa nagyrészen felhős, sokfelé csapadékos volt az időjárás, derült volt azonban az idő nagy-britanniában, franciaországban és az ibériai félszigeten. hazánkban tegnap felhős, szeles volt az idő és többfelé hullott eső. egerből, ceglédreől és tiszafüredről zivatart, kékestetőről, murakeresztúrról, sopronról, tabról és turkevéről pedig jégesőt jelentettek. a csapadék mennyisége az ország nagy részében 10 milliméter alatt maradt. kékestetőn 11, szeghalmon 12, nagykátán 13, gyöngyösön 22, egerben 24, tiszaforrón pedig 33 millimétert mértek. a nap-sütés időtartama 4-13 óra között változott. a hőmérséklet napközben 12-18, sőt poroszlón 19 fokig emelkedett. hajnalban pedig általában 3-7, az északkeleti határmegyékben azonban 1-5 fokig hűlt le a levegő. szegedről és sárospatakról minusz 1, esztergomból minusz 3 fokos talajmenti hőmérsékletet jelentettek.

budapestten pénteken a hőmérséklet nap középértéke 11.1 fok volt, 4.3 fokkal alacsonyabb, mint a so évi átlag.

szombaton 12 órakor a hőmérséklet 12 fok. a tengerszintre átszámított légnyomás 763 milliméter, alig változik.

várható időjárás vasárnap estig: felhőátvonulások, főként nyugaton és északon többfelé kisebb esővel, mérsékelt, holnap kissé megélénkülő nyugati, északnyugati szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 4-8 fok között. a talajmenti fagyveszély megszűni. legmagasabb nappali hőmérséklet vasárnap 14-17 fok között.

előrejelzés a balaton területére vasárnap reggelig felhőátvonulások, kisebb eső valószínű, mérsékelt, időként kissé megélénkülő nyugati, északnyugati szél. a hőmérséklet este is, hajnalban is 10 fok körül lesz.

a duna reggel 362 centiméter volt. /mti/

--

14,37

16.45

- 30 -

NE

bb 40. a földtani társulat és a természetvédelmi tanács közös vándorgyűlése várpalotán - védett területté nyilvánították a geológiai ritkaságokban gazdag homokbányát

vid gk szb ká

1961. május 13.

a magyar földtani társulat és az országos természetvédelmi tanács szombaton közös vándorgyűlést tartott várpalotán. ker-tai györgy, a földtani társulat elnöke megnyitó beszédében hangoztatta, hogy a vándorgyűlés színhelyéül azért választották a tízéves jubileumát ünneplő várpalotát, mert ez a város és ipar-vidéke rendkívül nagy jövő előtt áll, s a geológiai kutatások mind jobban elősegítik e fontos iparvidék további fejlődését. a társulat elnöke beszélt a vegyipar fejlesztésének elősegíté-séről, új készletek feltárásáról, majd bejelentette a földtani társulat közép-dunántúli csoportjának megalakulását. ezután kókai józsef a várpalotai barnaszénkö-medence rétegtani vizsgálatáról, a kutatófurások eredményeiről számolt be, majd kecskeméti né körmendi anna tájékoztatót egy különösen érdekes eredményre vezetett kutatásról, a várpalotai szabó-féle homok-bánya finomrétegtani vizsgálatáról. ezt a miocén eredetű homok-bányát, ahol 163.000 csigát és kagylót, közöttük sok ismeretlen fajtát is találtak, természetvédelmi területté nyilvánították. a tengeri képződmények, és maradványok ezen a helyen olyan nagy számban és gazdag változatban fordulnak elő, amely világviszonylatban is ritkaságnak számít.

felszólalt az ülésen dr. vadász elemér kossuth-dijas aka-démikus, a földtani társulat diszelnöke, aki hangoztatta, hogy a természetvédelmi tanács egyre szorosabban együttműködik a különféle tudományágakkal és ennek egyik figyelemreméltó meg-nyilvánulása a földtani jellegű érdekes területek pártfogás alá vétele.

a vándorgyűlés részvevői ezután felkeresték a geológiai ritka-ságokban gazdag és a maga nemében egyedülálló védett területté nyilvánított homokbányát, amelyet kenyeres lajos, az országos természetvédelmi tanács titkára avatott fel. /mti/

--

14,52

16.40

- 31 -

NE

bb 41. jelentés a dél-dunántulról: tolna megyében befejezték a kukorica vetést gyorsan kelnek és fejlődnek a kapások

vid ö kz/ szb ká

1961. május 13.

az esős, szeles, hűvös időjárás ellenére az elmúlt héten valamennyi időszzerű mezőgazdasági munkával jelentősen előrehaladtak a mezőgazdasági üzemekben, tolna megyében a hét végére valamennyi termelőszövetkezet befejezte a kukorica vetését: a teljes tervezett területen - 92.000 holdon - földbe került a mag. hasonló módon előrehaladt a kukorica vetés a többi déldunántuli megyében, baranyában mindössze 7.000 hold vetetlen. ebben a megyében az elmúlt héten 15.000 holdon végeztek a vetéssel, ha tehát ebben az ütemben dolgoznak tovább, a jövő hét közepén itt is befejeződik ennek a fontos takarmánynövénynek a vetése. Zalában, a szakemberek véleménye szerint, a jövő hét végén az utolsó holdakon is a földbe kerül a kukorica magja. Somogyban a tervezett 120.000 holdból kerekén 100.000 holdat vetettek el eddig. a legidősebb gazdák se emlékeznek arra, hogy ezen a vidéken ilyen korán és ilyen nagy területen vetették volna el a kukoricát. a somogy megyei kukoricatermesztésnek ez a rekordja a géppálmási dolgozók és a termelőszövetkezeti tagok közös erőfeszítésének eredménye. a megye géppálmásai az elmúlt év hasonló időszakához viszonyítva csaknem 200.000 normálholddal több munkát végeztek a szövetkezeti gazdaságoknak.

már mind a négy déldunántuli megyében jelentős munkaerőt köt le a növényápolás. tolnában a korábban vetett kukoricából és napraforgóból mintegy 2.000 holdat megkapáltak. a géppálmások úgy tervezik, hogy a jövő hét első napján 126 kultivatort állítanak munkába. a pillangósok betakarításán 80 gép dolgozik.

gyorsan kelnek és fejlődnek a kapások a baranya megyei közös gazdaságok határában is. megyeszerte egyetlik és kapálják a cukorrépat, a napraforgót és a kukoricát, a burgonyát pedig már sokhelyütt töltögetik. ezekben a napokban 200 traktort és mintegy másfélezer lófogatot foglalkoztattak a növényápolásnál. az elmúlt héten a megye szövetkezeti gazdaságaiban összesen 13.000 hold kapásnövényt saraboltak, egyetlek, illetve kapáltak meg.

somogy megyében jó ütemben halad a szálastakarmányok betakarítása. a pillangósokból eddig 8.000 holdat kaszáltak le, s az esős időjárás ellenére több mint 2.000 hold termését be is hozták.

15, 14
16. 5

--

- 32 -

bb 42. 1955-óta megkétszereződött árucsereforgalmunk - droppa gusztáv miniszterhelyettes tájékoztatója

t sz/te-lm vg

1961. május 13.

külkereskedelmünk terveiről, az utóbbi évek árucsereforgalmának alakulásáról adott szombaton tájékoztatást droppa gusztáv miniszterhelyettes.

bevezetőben utalt arra, milyen jelentős tényező népgazdaságunkban a külkereskedelem; a nemzeti jövedelemnek 25 százalékát érinti. a többi baráti országban ez az arány jóval kisebb, a szovjetunióban például mindössze 13 százalék. az ipari termelés növekedésével párhuzamosan szükségzerűen fokozódik a külkereskedelem tevékenysége is. 1955-óta összkülkereskedelmi forgalmunk megkétszereződött. 1955-ben az importált áruk értéke 5.3 milliárd deviza forint volt, az exportált termékeké pedig 6.2 milliárd devizaforint. ez évre 10.6 milliárd devizaforint értékű áru behozatalát és 10.5 milliárd devizaforint értékű termék kivitelét terveztük. export és importpiacaink egyaránt kiszélesedtek, árucsereforgalmunkban a baráti és a tőkés országok részesedésének aránya 70:30 százalék körül van. a tőkés országokba kerülő magyar áruk jelentős része a távoli piacokra kerül, az importcikkek tekintélyes hányadát pedig közeli európai országokból vásároljuk. ez a tény magában rejti külkereskedelmünk problémáit. bár törekvésünk, hogy ellentételekért vásároljunk, vagyis közvetlenül magyar árukkal fizessünk, ezt nem mindig tudjuk megvalósítani. a baráti országok nagymértékben segítik iparunk anyagellátását, de a növekvő anyagigényekkel nehezen tudnak lépést tartani. a beruházási javak, gépek cseréjénél mindinkább előtérbe kerül a kgst munkája, szakosítással igyekszünk megoldani azt, hogy a különböző országok adottságaiknak megfelelően a leggazdaságosabban, a legkorszerűbb berendezéseket gyártsák. kölcsönösen nagy előnyökkel járnak például a közös beruházások nemrégiben lengyelországgal kötöttünk ilyen egyezményt. lengyelország alumíniumkohászatát fejlesztí, mi pedig timföldgyártásunkat növeljük egymás segítségével. távlati tervünkben számítunk ilyen alumíniumipari együttműködésre a szovjetunióval is.

droppa gusztáv ezután vázolta a külkereskedelem hároméves tervének eredményét. az ipar jó munkájával - mondotta - az eredeti célokat mind az exportnál, mind az importnál túlteljesítettük. jelentősen növekedett a készáruk exportja, de még mindig nem érte el azt az arányt, amit szeretnénk. ugyanakkor szintén nagymértékben fokozódott a készáruk, a gépek, a beruházási javak, - s mint örvendetes tény említhetem meg - a közszükségleti cikkek importja is. sokezer gépet adtunk át a mezőgazdaságnak, elég ha csak arra utalok, hogy három év alatt 16.103 traktort és 2000 kombájnt szereztünk be külföldről, a baráti országokból.

/folyt.köv./
15,25 16 50

- 33 -

1/2

bb 42. / 1955-óta megkétszereződött...1. folyt./-lm

szorosabbá váltak az ipar és a kereskedelem kapcsolatai, igazgatótanácsok jöttek létre, amelyek segítségével az ipari és a külkereskedelmi szakemberek együttesen sikeresebben oldják meg feladataikat, a külkereskedelem különböző gépek beszerzésével is hozzájárul a műszaki fejlesztéshez.

ebben az évben is egyre növekvő feladatok hárulnak külkereskedelmünkre, a tavalyihoz mérten a kivitel az idén 13.1 százalékkal, a behozatal 7.2 százalékkal emelkedik, kina kivételével valamennyi baráti országgal aláírtuk az ez évre vonatkozó állami-közi szerződéseket, valamennyi éves szerződés a hosszulejáratu megállapodásban tervezettnél magasabb szintű forgalmat ír elő, úgy véljük, hogy még ezeket is túlteljesíthetjük és most készítjük elő több baráti országgal az ugynevezett bővítési tárgyalásokat, a szovjetunióban már meg is kezdődtek az erre vonatkozó megbeszélések, - mondotta befejezésül droppa gusztáv miniszterhelyettes./mti/

bb 43. több mint negyvenezer egyetemista - tervek az iskolai tanév-beosztás megváltoztatására - javuló tanulmányi eredmények az iskolákban - sajtótájékoztató a művelődésügyi minisztériumban

t vt/zs-tr-lm sr

1961. május 13.

a művelődésügyi minisztériumban szombaton sajtóértekezleten ismertették oktatásügyünk eredményeit, terveit, az idei tanév főbb tapasztalatait.

elmondották, hogy az oktatásügy irányítói változatlanul fontos feladatuknak tartják a tanulók túlterhelésének csökkentését, a gyerekek túlzott igénybevételének megszüntetését, az általános iskolai új tanterv tervezete - amely ezt a célt is szolgálja - élénk érdeklődést váltott ki a pedagógusok körében, jellemző, hogy a tervezet vitájában többtízezer tanító, tanár vett részt, s többszáz értékes, hasznos javaslat született, a pedagógusok és szülők indítványait a minisztériumban most dolgozzák fel, s előreláthatólag a következő hónapban már a tantervi bizottság elé terjesztik, az új általános iskolai tanterv bevezetése azonban hosszabb időt igényel, hiszen új tankönyveket kell írni, nyomtatni, ügyelnek arra is, hogy a tankönyvek minden szempontból jók, időtállóak legyenek, s ezért júniusban összehívják a tankönyvirók és bírálók országos konferenciáját.
/folyt.köv./

15,30 17.20

- 34 -

bb 43. /több mint negyvenezer... 1. folyt./- szb

általános iskoláink a következő tanévben nagyobb gondot fordítanak a közösségi nevelésre, az ifjúsági szervezetek és a tantervtestületek munkájának összehangolására, továbbfejlesztik a szakrendszerű oktatást, bővítik az ugynevezett körzeti iskolák hálózatát, amelyekben 113 ezer fiatalot oktatnak majd, a tervek változtatásához elengedhetetlenül szükséges a különböző tárcák és a társadalmi szervek segítsége, hasonló támogatást igényelnek általános iskoláink a politechnikai képzés kiterjesztéséhez is, eddig több mint 1.500 iskolában vezették be a gyakorlati foglalkozás tantárgyát, s a terv az, hogy szeptembertől további 500 iskolában valósítják meg a gyakorlati képzést.

a művelődésügyi illetékesei egyébként foglalkoznak azzal a tervvel, hogy megváltoztatják a tanév négynegyedes beosztását, az elképzelés az, hogy egy-egy oktatási év három harmadból áll majd, a gyerekek csak év végén kaphnak bizonyítványt, s év közben - egy-egy harmad végén - csupán értesítik a szülőket a diákok osztályzatáról, az új rendszerrel némileg csökkenthetik a gyerekek terhelését, elmaradnak az intő, rovfosztás előtti izgalomok - s a pedagógusoknak is több idő áll rendelkezésükre a diákok tudásának számbavételére, a realisabb osztályozásra.

a középiskolák az idén több fiatalot vesznek fel, mint az elmúlt esztendőben, ez azonban nem jelenti azt, hogy minden igényt ki tudnak elégíteni, az érdeklődés változatlanul a technikumok és a szakközépiskolák iránt a legnagyobb, de emelkedett a jelentkezők száma a gimnáziumokban is, öröndetes, hogy a munkás- és parasztszármazású fiatalok körében észrevehetően nőtt a tanulási kedv, és a továbbtanulásra jelentkezők tanulmányi eredményei is jobbak, mint az előző években.

figyelemreméltóan fejlődik a felnőttoktatás is, jellemző erre, hogy a középiskolák nappali tagozatára 157.000-en járnak, a dolgozók középiskoláinak pedig összesen 85.500 hallgatójuk van, a gimnáziumokban, technikumokban - előzetes becslések szerint - javulnak a tanulmányi eredmények, az pedig bizonyosra vehető, hogy a lemorzsolódás minimálisra csökken, mindebben nagy része van a kiszervezetek egyre eredményesebb munkájának is.

középiskoláinkban nem sikerült még teljesen megszüntetni a gyerekek indokolatlan terhelését, bár az eddigi eredmények biztatóak, néhány tantárgyban az illetékesek tovább csökkentik az anyagot.
/folyt.köv./

15,38 17.15

- 35 -

bb 43. /több mint negyvenezer... 2. folyt./- szb

az iskolákban egyébként mind nagyobb teret hódít a technika: a filmek, magnetofonok sok helyen válnak hasznos segítőivé a tanításnak.

a minisztérium szakemberei kiemelték, hogy az általános és a középiskolákban egyaránt dicsőregetően dolgoznak a pedagógusok: döntő részesei annak, hogy kialakulóban van a új típusú szocialista munkaiskola.

a jövő tervei között szerepel 12 évfolyamos nyelviskola létesítése az ország különböző részein. az iskolai szakkörök jelenlegi rendszerének megváltoztatását is tervezik. a cél az, hogy egyre több új ismeretet nyújtó tudományos szakkör működjék a középiskolákban. szülők, pedagógusok és diákok körében mind népszerűbb az öt plusz egyes oktatási forma. az idei tanévben csaknem ezerháromezres gimnáziumi és 175 közgazdasági technikumiban indultak el az öt-plusz egyes rendszert. érdemes megemlíteni, hogy középiskolásaink 21 iparág mintegy 200 szakmájának alapjaival ismerkednek meg. szeretettel, szívesen foglalkoznak a diákokkal a gyárak, üzemek munkásai is. ezt bizonyítja, hogy a gyakorlati képzésben országosan körülbelül 10.000 szakmunkás, műszaki szakember, gyári, üzemi dolgozó vesz részt, oktatóként.

felsőoktatásunk jelentős eredménye, hogy az egyetemi és főiskolai hallgatók száma ebben az évben meghaladta a 40.000-ot. a létszám növekedésével szinte párhuzamosan csökkent a lemorzsolódás aránya, s például a idei tanévben a különböző okok miatt kimaradt hallgatók százalékaránya mindössze 0.2. a tanulmányi színvonal emelkedését mutatja többek között, hogy 1957/58 első félévében az összes vizsgák 31.2 százaléka elégtelen, 27,2 százaléka pedig jó eredményű volt, 1960/61-ben pedig az első félévi vizsgaeredmények között az elégtelenek aránya 23.5 százalékra csökkent, a jó vizsgaeredmények aránya viszont 36.5 százalékra nőtt. különösen örvendetes, hogy lényegesen javult a munkás-paraszt származású hallgatók előmenetele.

a professzorok, az oktatók és a hallgatók körében élénk visszhangra talált a felsőoktatási reform-tervezést, s egyetemeken, főiskoláinkon számos értékes indítványt dolgoztak ki a fiatalok képzésének gyakorlatibbá tételére, a tananyag korszerűsítésére. a reformtervek egyik érdekessége, hogy alaposan megváltozik a szakmai gyakorlatok eddigi rendszere. felsőoktatási intézményeinkben idáig legfeljebb kilenc hét volt a szakmai gyakorlat ideje - a jövőben ez kettőtől tizenhat hónapig terjedhet, s például a tudományegyetemeken átlagosan kilenc hónap lesz. /folyt.köv./

15,44 17,15

- 36 -

bb 43. /több mint negyvenezer... 3. folyt./- szb

a felsőoktatás reformjával párhuzamosan a szakemberek összeállítják az egyetemek és főiskolák működését szabályozó törvényerejű rendelet tervezetét, továbbá a felsőoktatás fejlesztésének 20 éves távlati programját.

az 1961/62-es tanévben egyébként a múlt évhez hasonlóan körülbelül nyolcezer érettségizett fiatal vesznek fel az egyetemek és főiskolák nappali tagozatára, az esti- és levelező tagozatokra pedig mintegy négyezer hallgató kerül. a nappali tagozatokon körülbelül 30 százalékban olyan fiatalok lesznek, akik már hosszabb-rövidebb időt töltöttek termelőmunkában.

sikeres esztendő zárnak az állami nevelőotthonok és egyéb gyermekintézmények is. az állami gondozott fiataloknak például csaknem 80 százaléka már valamilyen tanműhelyben, vagy szakkörben vesz részt, s a tehetséges gyerekeket külön nyelv- és zeneoktatásban részesítik. a nevelőotthonok fiataljai számos helyen ifjúsági termelőszövetkezetet alakítottak - e közös gazdaságok tagjainak száma már ezer körül jár. az ötéves terv időszakában előreláthatólag ötezer hellyel bővül az otthonok befogadóképessége, s új szociális gyermekintézményt kap eger, miskolc, komárom és budapest. több vidéki városban ezenkívül egykori kastélyokat adnak át nevelőotthon céljára. /mti/

-. -

bb 44. falusi színjátszó napok kőszegen

vid ke szb sr

1961. május 13.

a vas megyei kisz-bizottság, a megyei tanács művelődési osztálya és a meszöv rendezésében vas, zala és győr-sopron megye földművesszövetkezeti színjátszó csoportjainak részvételével szombaton folytatódta a falusi színjátszó napok kőszegen. ez alkalommal három földművesszövetkezeti öntevékeny színjátszó csoport mutatkozott be. vasárnap kerül sor a falusi színjátszó napok záróelőadására. /mti/

-. -

15,50 17,30

- 37 -

bb 46. Iparitanulók országos kulturális szemléje várpalotán

vid gk-lm sr

1961. május 13.

a fennállásának tizedik évfordulóját ünneplő szocialista városunk, várpalota egész évben tartó jubileumi ünnepsorozatának egyik eseményét, az iparitanulók országos kulturális szemléjét nyitották meg szombaton. a város zászlódiszbe öltözött főutcáján a várpalotai bányász-zenekarok és a helyi vándoriskola tanulóinak dísz-századával az élen 21 intézet sokszáz képviselője vonult fel. a színes népviseletbe öltözött művészeti csoportok a mátyásvár szomszédságában felállított díszemlévén előtt hallgatták meg nagy gyevi bélának, a várpalotai városi pártbizottság titkárnak köszöntését. ünnepi beszédében megemlékezett az egy-évtizedes szocialista város nagy erecményeiről, rohamos fejlődéséről. elmondotta, hogy a tíz évvel ezelőtt még néhány száz munkást foglalkoztató bányászfalu csaknem 30.000 lakost számláló, korszerű üzemekkel rendelkező modern várossá fejlődött.

az ünnepélyes megnyitó után a munkaügyi minisztérium 21 iparitanuló-intézetének 800 képviselője, táncosok, énekesek, színjátékosok a város öt művelődési házában művészeti áganként mutatták be műsorukat. inótán mutatkoztak be a szavalóverseny résztvevői, továbbá az énekkarok és zenekarok, pénteken tartották bemutatóikat a népitáncosok és a várpalotai jószerecsét művelődési házában a színjátékoscsoportok. a legnagyobb haladás a színjátékos terén mutatkozik: míg tavaly három csoport szerepelt, addig az idei versenyen már 16 csoport ad számot fejlődéséről. a várpalotai vándoriskola például csehov két egyfelvonásos színművét arattak nagy sikert. az idei szemle programja új műsor-számmal, bábjáték bemutatóval gazdagodott. az inotai községi művelődési házában rendezett szellemi öttusa versenyen 16 intézet csaknem száz növendéke adott számot műveltségéről és technikai felkészültségéről. a pécsi, peremesi, a herendi és a többi táncosok az ország tájainak legjellegzetesebb táncait mutatták be.

a délelőtti versenyek után öt iparitanuló-iskola növendékei szombaton délután jutalomműsort adtak a tizéves várpalotai lakosainak. /mti/

15,55

17,35

- 38 -

bb. 30. a tudományos ismeretterjesztő...4. folyt./ gy

az elnökség beszámolója után dr. Ács Ernő, a műszaki tudományok doktora a tit országos ellenőrző bizottságának jelentését ismertette, majd a párt központi bizottsága nevében Szirmai István, az MSZMP politikai bizottságának póttagja, a központi bizottság titkára üdvözölte a küldöttgyűlés résztvevőit.

a párt elismerését és köszönetét tolmácsolta a tit vezető szerveinek és minden egyes tagjának, akiknek munkája - mint mondotta - rendkívül fontos és igen hasznos a nép művelődése és társadalmunk előrehaladása szempontjából. felhívta a küldöttek figyelmét: bár az elmúlt 16 esztendő alatt a magyar nép politikailag felnőtte vált, tudásban gyarapodott és nagyon sokat tapasztalt, mégis, ha gyorsabb ütemben akarjuk elérni kitűzött céljainkat - és most ez a feladat - akkor több ismerettel, mélyebb kulturával kell rendelkeznie. népünk tudásvágyának kielégítésében kiemelkedő, s egyre fokozódó szerepe van az ismeretterjesztő tevékenységnek. mindazok, akik ebben a munkában részt vesznek, nemcsak népünk művelődését szolgálják, hanem fontos politikai feladatok megoldását is elősegítik: magasabb fokú szakmai ismeretekhez juttatják a szocializmus mielőbbi teljes és végleges győzelméért harcoló munkás-tömegeket, a parasztság tudatának átformálásával megkönnyítik a falun az új élet kibontakozását, fejlődését.

- a sok jó, amit társadalmi rendszerünk nyújtott a dolgozóknak, csak növeli a művelődés iránti igényeket. a tit tagjai, az értelmiségiek legyenek állhatatos harcosai a népművelésnek. ezzel nemcsak saját népük, hanem az egész emberiség ügyét is szolgálják - mondotta befejezésül Szirmai István.

Ilku Pál művelődésügyi miniszterhelyettes a kormány jókívánságait fejezte ki a küldöttgyűlésnek, majd az ismeretterjesztésben kiemelkedő eredményeket elért értelmiségieknek átnyújtotta az elnöki tanács által adományozott kitüntetésekét.

/folyt. köv./

bb. 45. sekou touré távirata dr. Münnich Ferencnek

ke/gy/sr

1961. május 13.

sekou touré, a guineai köztársaság elnöke táviratban mondott köszönetet dr. Münnich Ferencnek, a forradalmi munkás paraszt kormány elnökének, a nemzetközi Lenin békedíj odaítélése alkalmából küldött jókívánságaiért.

/mti/

16,10
17,40

- 39 -

bb. 47. közlekedési balesetek

gk/gy/sr

1961. május 13.

dobai józsef budapesti lakos gépkocsivezető tehergépkocsijával az 1. kerület döbrentei tér és groza péter rakpart torkolatában ittasan hajtott és a vaskorlátnak ütközött, majd másfél méteres mélységbe zuhant. az ütközés következtében szarka mihály 26 éves budapesti lakos, rakodómunkás súlyos, nem életveszélyes sérüléseket szenvedett. a rendőrhatalóság dobai józsef gépkocsivezetőt őrizetbe vette és gépjárművezetői igazolványát bevonta.

x x x x

kőrösi lászló ötéves kisfiú a 20. kerületi csepel-sziget csucsánál átszaladt az uttesten és egy arra haladó tehergépkocsi elütötte. súlyos, nem életveszélyes sérülésekkel szállították kórházba.

x x x x

a 18. kerületi vörös hadsereg utja és a városház utca torkolatában a kf-14-19 forgalmi rendszámú motorkerékpár tulajdonosa nem adott elsőbbséget a gyalogosoknak és emiatt hatvani józsef 53 éves budapesti lakos könnyebb sérüléseket szenvedett. ezért a rendőrhatalóságok a gépkocsivezetői igazolványának ellenőrző lapját bevonta.

/mti/

--

bb. 49. a szakszervezetek országos tanácsa

k gy/sr

1961. május 13.

táviratot intézett az iraki kormányhoz ali suker, az iraki szakszervezetek szövetsége elnökének szabadonbocsátása érdekében.

/mti/

--

16,15

17:25

- 40 -

bb. 48. marosán györgy látogatása vas megyében - kommunista nagyaktiva értekezlet szombathelyen

vid ke/gy/sr

1961. május 3.

marosán györgy, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára pénteken kétnapos látogatásra érkezett vas megyébe. első nap délután gosztonyi jánossal, a vas megyei pártbizottság első titkárával szombathárdra és felsőszőlőkre látogatott, ahol elbeszélgetett a járás, s a község vezetőivel.

szombaton délelőtt szombathelyen a városi művelődési házban a magyar szocialista munkáspárt vas megyei végrehajtó bizottsága kommunista nagyaktiva értekezletet tartott, amelyen marosán györgy tájékoztatta a megye kommunistáit az időszerű politikai kérdésekről.

/mti/

--

bb. 50. kollégiumavató ünnepség hajdunánáson

vid ke/gy/sr

1961. május 13.

szombaton a több mint száz személyes hajdunánási középiskolai diákokthonban kollégiumavató ünnepséget tartottak. kigyós sándor, a hajdu-bihar megyei tanács művelődésügyi osztályának vezetője mondott avatóbeszédet, majd a kisz központi bizottsága által adományozott zászlóra többek között a város üzemei és termelőségvetkezetei kötöttek szalagot.

/mti/

--

bb. 52. jozef cyrankievicz távirata kádár jánoshoz és münlich ferenchez

tr/gy/mi

1961. május 13.

jozef cyrankievicz a lengyel népköztársaság minisztertanácsának elnöke táviratban köszönte meg az 50. születésnapja alkalmából kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára és dr. münlich ferenc, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke részéről küldött jókívánságokat.

/mti/

--

16,20

17:30

- 41 -

bb. 57. hétfőn aláírják a brazil-magyar megállapodások okmányait - felújítják a diplomáciai kapcsolatokat - kulturális egyezmény, 200 millió dolláros árucseréje - joao portella ribeiro dantas nagykövet sajtóértekezlete

t ma/di/hné/gy/sr

1961. május 13.

joao portella ribeiro dantas rendkívüli és meghatalmazott nagykövet, a brazil egyesült államok elnökének személyes képviselője, szombaton a magyar sajtó házában sajtókonferencián tájékoztatta az újságírókat a hazánkban tartózkodó brazil küldöttség tárgyalásainak eredményeiről és itt szerzett tapasztalatairól.

előljáróban elmondotta, hogy a küldöttség 32 napja érkezett Európába, albániában, romániában, jugoszláviában és bulgáriában folytatott tárgyalásokat és 12 egyezményt írt alá. az egyezmények az első olyan kormányközi megállapodások, amelyeket Brazília az említett országokkal kötött. a kereskedelmi szerződések együttes volumene eléri a 600 millió dollárt. megemlítette, hogy az érdekelt kormányok szabadkikötőket biztosítanak a brazil áruk kivitele számára az adriai és a fekete-tengeren.

a delegáció vezetője ezután magyarországi tárgyalásairól szólt és hangsúlyozta:

- Brazília és Magyarország rövid időn belül felújítja az 1942-ben megszakadt diplomáciai kapcsolatokat és a külképviseletek megkezdik működésüket egyelőre ideiglenes ügyvivővel. a magyar kormány már megkezdte az építést a brazil külképviselet rendelkezésére, magyarországi tapasztalataim alapján egyébként javasoltam kormányomnak, hogy fontolja meg egy közvetlen légijárat megindítását Brazília és Magyarország között. ez nemcsak elősegítené a magyar-brazil kereskedelmi kapcsolatok fejlődését, hanem Budapestet tenné a Brazíliából Közép-Európa irányuló légiforgalom középpontjává.

- szeretnék köszönetet mondani - folytatta - Budapest vezetőinek, hogy lehetővé tették a brazil kereskedelem egyelőre jelképes részvételét a közeljövőben megnyíló budapesti ipari vásáron.

a továbbiakban bejelentette: a brazil-magyar megállapodások okmányait hétfőn írják alá. a tárgyalások eredményeként megkötött kulturális, technikai és tudományos, kereskedelmi és fizetési egyezmények, együttműködési szerződések gazdag lehetőséget nyújtanak a brazil-magyar kapcsolatok elmélyítésére.

/folyt. köv./

16.40 18⁰⁰

-42-

bb. 57. / hétfőn aláírják.... 1. folyt./ gy

a gazdasági megállapodás 1966 év végéig 200 millió dollár értékű árucserét irányoz elő a két ország között. az egyezményt a két ország érdekeinek kölcsönös tiszteletbentartása, a kölcsönös megértés és egymás adottságainak figyelembevétele jellemzi. ennek eredményeként Brazília lesz a magyar áruk legjelentősebb nyugati vásárlója, ugyanakkor Magyarország fontos felvevő piaca lesz a brazil termékeknek.

- mi többek között kávé, gyapotot, rizst, húst, olajos magvakat, különböző olajokat, nyers- és kidolgozott bőrt, öntött vasat, vasércet, gumibroncsokat, szójababot, fát és textilipari alapanyagokat szállítunk Magyarországnak, ahonnan kémiai és gyógyszeripari termékeket, színező anyagokat, alkálifakat, szintetikus gyantákat, bentonitot, bitumént, filmet és fényképészeti anyagokat, stb. a magyar kézműipar és népművészet termékeit, mezőgazdasági árukat, a brazil olajipar fejlesztéséhez szükséges csöveket és szerelvényeket, különleges acélfajtákat, orvosi műszereket, röntgenkészülékeket, elektromos és más mérőkészülékeket, motorokat, kompresszorokat, hűtőberendezéseket, bányászati felszereléseket, mezőgazdasági gépeket - köztük kombajnokat -, konzervipari gépeket, vízierőművek és hőerőművek felszereléseit, hajóipari berendezéseket importálunk cserébe. összesen ötvennégy különböző terméket szállít majd Magyarország. ezenkívül alkalom adódik magyar szabadalmak és technikai újítások meghonosítására Brazíliában. lehetőség nyílik, hogy magyar szakemberek segítségével több gyár, például egy nagyobb kombajn-gyár épüljön.

- érdemes megemlíteni, hogy az ötéves árucsereforgalmi egyezmény életbelépése előtt mintegy 30 millió dollár értékű forgalmat bonyolítunk le Magyarországgal. ebben többek között mintegy 3 000 tonna gyapot képviseli Brazíliát, Magyarország pedig 300 kombajnt, száz kikötői daruberendezést szállít.

- a kulturális megállapodások kiterjednek a művelődés különféle területeire, így például a festészetre, a zenére, az irodalomra. lehetőség nyílik a tudományos közlemények, iskolai tankönyvek cseréjére, irodalmi művek kölcsönös lefordítására, népi együttesek vendégszereplésére, újságírók, s különféle szakemberek kölcsönös látogatásaira is, a sportkapcsolatok további fejlesztésére. a kezdet már sokat ígér; ezt bizonyítja, a napokban megnyílt brazil fénykép-kiállítás, a Puskin moziban levetített Orpheo negro című film sikere, s az, hogy a budapesti sportkedvelő közönség hamarosan két brazil labdarúgó csapat játékát láthatja.

/folyt. köv./

16,45 18⁰⁵

- 43 -

bb. 57. / hétfőn aláírják..... 2. folyt./ gy

a továbbiakban a brazil egyesült államok elnökének személyes képviselője hangsúlyozta:

- magyarországon igen meleg fogadtatásban volt részünk, ennek kedves emlékének kívül azzal az őszinte meggyőződéssel hagyjuk el az országot, hogy megállapodásaink alapján nagyon eredményes és baráti együttműködésre számíthatunk. kapcsolataink fejlesztésének jövőbeli kilátásait is kitűnően tartom, hiszen az elmúlt években a hivatalos államközi kapcsolatok hiánya miatt sok lehetőséget elmulasztottunk.

joao portella ribeiro dantas végül brazilra vonatkozó kérdésekről szólt:

- brazilia kormánya azt vallja, hogy a béke biztosításának legjobb eszköze a tárgyalások politikája, amely hozzájárul ahhoz, hogy a világ népei békés uton simítsák el nézeteltéréseiket. a nemzetközi kapcsolatok egyetlen elfogadható, igaz és őszinte formája csak a békés együttélés lehet. ennek alapja az ellenőrzött leszerelés, a nukleáris fegyverek betiltása, s a különféle országok békés, baráti együttműködése a nemzetközi szervezetekben és fórumokon. ezek az alapelvek jellemzik napjainkban a brazil egyesült államok és személy szerint quadros elnök külpolitikáját. ennek egyik bizonyítéka küldöttségünk körútja az európai szocialista országokban és az itt kötött megállapodásaink.

a sajtókonferencia végén szakasits árpád megköszönte dantas nagykövet értékes tájékoztatását.
/mti/

..

bb. 55. félévszázados jubileumát ünnepelte északmagyarország egyik legrégebbi gyakorlati középiskolája

vid ke/gy/sr

1961. május 13.

szombaton ünnepelte fennállásának 50. évfordulóját északmagyarország egyik legrégebbi gyakorlati középiskolája, a sátoraljaujhelyi közgazdasági technikum. a jubileum alkalmából megtartott ünnepi ballagáson az idén végző 54 tanulón kívül megjelentek az iskola fennállása alatt végzett 2 200 hallgató közül is többszázan.

a jubileumi ünnepségen résztvett és felszólalt kukucska jános, országgyűlési képviselő a megyei pártbizottság titkára. az ünnepséget követően az egyes osztályok találkozója került sor. a félévszázados fennállás emlékére a közgazdasági technikum jubileumi évkönyvet is kiadott.

/mti/

16,52 18.05

..
- 44 -

bb. 51. nagyszabású nemzetiségi nap sárisápon

1961. május 13.

vid/rj sr

a hazafias népfront komárom megyei bizottsága és a magyarországi szlovákok demokratikus szövetsége rendezésében szombaton nagyszabású nemzetiségi napot tartottak sárisápon bányászok között. a nemrég épített korszerű bányász-művelődési házban a helybéli, a bánhidai, a kesztölczi és a piliscsévi szlovákok, a csolnoki német nemzetiségi és a tatabányai bányász művészeti együttesek találkoztak. a tapasztalatcsere jellegű összejövetelen a művészeti csoportok műsorral szórakoztatták a helybelleket./mti/

..

bb. 53. a csehszlovák kommunista párt negyven éve - dokumentációs kiállítás nyílt a fehérvári uton

1961. május 13.

t/fe/rj sr

szombaton ünnepélyesen megnyílt a szakszervezetek fehérvári utcai művelődési otthonában a csehszlovák kommunista párt 40 éves című dokumentációs kiállítás. megjelent hollai imre, az mshp központi bizottsága külügyi osztályának vezetője, orosz nándor, a párttörténeti intézet igazgatója, pataki jános, a kulturális kapcsolatok intézetének főtitkára, a külügyminisztérium és a társadalmi szervek képviselői. ott volt ladislav vince a csehszlovák szocialista köztársaság budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője, rostislav balastik ezredes katonai attasé és a nagykövetség több munkatársa, jelen volt a baráti országok diplomáciai képviselőinek számos tagja.

a kiállításon ságvári ágnes, a párttörténeti intézet helyettes igazgatója az évforduló jelentőségét méltatta. /mti/

..

16,55 18.10

- 45 -

bb. 57. / hétfőn aláírják..... 2. folyt./ gy

a továbbiakban a brazil egyesült államok elnökének személyes képviselője hangsúlyozta:

- magyarországon igen meleg fogadtatásban volt részünk. ennek kedves emlékének kívül azzal az őszinte meggyőződéssel hagyjuk el az országot, hogy megállapodásaink alapján nagyon eredményes és baráti együttműködésre számíthatunk. kapcsolataink fejlesztésének jövőbeli kilátásait is kitűnően tartom, hiszen az elmúlt években a hivatalos államközi kapcsolatok hiánya miatt sok lehetőséget elmulasztottunk.

João Portella Ribeiro dantas végül brazília felé vontakozó kérdésekről szólt:

- brazília kormánya azt vallja, hogy a béke biztosításának legjobb eszköze a tárgyalások politikája, amely hozzájárul ahhoz, hogy a világ népei békés úton simítsák el nézeteltéréseiket. a nemzetközi kapcsolatok egyetlen elfogadható, igaz és őszinte formája csak a békés együttélés lehet. ennek alapja az ellenőrzött tesztelés, a nukleáris fegyverek betiltása, s a különféle országok békés, baráti együttműködése a nemzetközi szervezetekben és fórumokon. ezek az alapelvek jellemzik napjainkban a brazil egyesült államok és személy szerint quadros elnök külpolitikáját. ennek egyik bizonyítéka küldöttségünk körútja az európai szocialista országokban és az itt kötött megállapodásaink.

a sajtókonferencia végén szakasits árpád megköszönte dantas nagykövet értékes tájékoztatását.
/mti/

..

bb. 55. félévszázados jubileumát ünnepelte északmagyarország egyik legrégebbi gyakorlati középiskolája

vid ke/gy/sr

1961. május 13.

Szombaton ünnepelte fennállásának 50. évfordulóját északmagyarország egyik legrégebbi gyakorlati középiskolája, a sátoraljai helyi közgazdasági technikum. a jubileum alkalmából megtartott ünnepi ballagáson az idén végző 54 tanulón kívül megjelentek az iskola fennállása alatt végzett 2 200 hallgató közül is többszázan.

a jubileumi ünnepségen résztvett és felszólalt kukucska jános, országgyűlési képviselő a megyei pártbizottság titkára. az ünnepséget követően az egyes osztályok találkozója került sor. a félévszázados fennállás emlékére a közgazdasági technikum jubileumi évkönyvet is kiadott.

/mti/

16,52 18.05

..
- 44 -

bb. 51. nagyszabású nemzetiségi nap sárisápon

vid/rj sr

1961. május 13.

a hazafias népfront komárom megyei bizottsága és a magyarországi szlovákok demokratikus szövetsége rendezésében szombaton nagyszabású nemzetiségi napot tartottak sárisáp bányásztelepében. a nemrég épített korszerű bányásztelep bányásztelepében a helybéli, a bánhidai, a kesztölci és a pilliscsévi szlovákok, a csolnoki német nemzetiségi és a tatabányai bányász művészeti együttesek találkoztak. a tapasztalatcsere jellegű összejövetelen a művészeti csoportok műsorral szórakoztatták a helybelleket./mti/

..

bb. 53. a csehszlovák kommunista párt negyven éve - dokumentációs kiállítás nyílt a fehérvári úton

t/fe/rj sr

1961. május 13.

Szombaton ünnepélyesen megnyílt a szakszervezetek fehérvári utcai művelődési otthonában a csehszlovák kommunista párt 40 éve című dokumentációs kiállítás. megjelent hollai Imre, az MSZMP központi bizottsága külügyi osztályának vezetője, orosz nándor, a párttörténeti intézet igazgatója, pataki jános, a kulturális kapcsolatok intézetének főtitkára, a külügyminisztérium és a társadalmi szervek képviselői. ott volt Ladislav Vince a csehszlovák szocialista köztársaság budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője, rostislav balastik ezredes katonai attasé és a nagykövetség több munkatársa, jelen volt a baráti országok diplomáciai képviselőinek számos tagja.

a kiállításon ságvári ágnes, a párttörténeti intézet helyettes igazgatója az évforduló jelentőségét méltatta. /mti/

..

16,55 18.10

- 45 -

bb. 54. népek barátsága nap nádudvaron

vid/rj sr

1961. május 13.

Szombaton a hazafias népfront hajdu-bihar megyei és püspökladányi járási bizottsága rendezésében népek barátsága napot tartottak. erre az alkalomra nádudvarra érkezett Lu Pej-je, a kínai népköztársaság budapesti nagykövetségének titkára. dél-előtt a nádudvari pártbizottságon ismerkedett a község vezetőivel, majd megtekintette a vöröscsillag termelőszövetkezet gazdaságát. délután nagygyűlésen szólalt fel és beszélt a kínai nép életéről, munkájáról, kínai élményeiről szabó István, a nádudvari vörös csillag termelőszövetkezet kossuth-díjas elnöke számolt be a hallgatóságának. ezt követően filmet vetítettek le a kínai nép alkotó munkájáról./mti/

--

bb. 56. a nógrádi iparmedence műszaki vezetőinek tanácskozása salgótarjánban

vid/szf/rj sr

1961. május 13.

Az MSZMP nógrád megyei bizottsága és a nógrádi szénbányászati tröszt kezdeményezésére szombaton tanácskozott salgótarjánban az iparmedence mintegy kétszáz műszaki vezetője. dr. Csillag Józsefnek, a tröszt főmérnökének megnyitóját követően Sándor, a megyei pártbizottság első titkára vitaindító beszédében az értelmiség szerepéről és megbecsüléséről hozott megyei párttárgyalás végrehajtását ismertette. nagy eredményként értékelte, hogy az értelmiség saját maga sürgeti és oldja meg szakmai továbbképzését, gyarapítja közigazdasági szakismeretét. sok értelmiségi vállalta magára hogy a falu termelőszövetkezeti parasztságának ismeretterjesztő előadásokat tart. megoldásra váró feladatnak jelölte meg a legfiatalabb értelmiségieknek feladatokba való bevonását. ezután a műszaki vezetőkre váró termelési feladatokról beszélt.

Póthornyik József, az MSZMP központi bizottságának tagja, a nógrádi szénbányászati tröszt igazgatója a bányamunka jobb megszervezésére, a termelésből kieső munkaidő csökkentésére hívta fel a bányák műszaki vezetőinek, közép-kádereinek figyelmét. számos javaslat hangzott el a műszaki fejlesztésre és a munkatermelékenységének növelésére./mti/

--

17,00

18. 50

- 46 -

bb. 58. befejeződött a közlekedési, kikötői és halászatipari dolgozók szakszervezeteinek harmadik nemzetközi konferenciája, - egységre kölcsönös együttműködésre szólított fel a konferencia a világ valamennyi közlekedési dolgozóját

t/hbj/rj

1961. május 13.

A közlekedési, kikötői és halászatipari dolgozók szakszervezete május 9-től 13-ig Budapesten tartották meg a harmadik nemzetközi konferenciájukat. a konferencián 46 ország 200 küldötte és megfigyelője vett részt. a többnapos tanácskozáson megvizsgálták a szocialista, a tőkés és a félgymarmati országok közlekedési dolgozóinak élet- és munkakörülményeit, továbbá hogy milyen feladatok várnak a nemzetközi munkásosztályra a monopóliumok és az imperializmus elleni harcban. részletesen tárgyalták a nemrégiben függetlenné vált országok közlekedési dolgozóinak helyzetét. elemezték hogyan segíthetik a szabadabbá vált afrikai és ázsiai országok közlekedési dolgozóit. öt szakmai bizottságban - a vasút, a légitársaságok, a hajózás, a dokk-kikötői- és halászatipari dolgozók bizottságában - szakmai kérdéseket beszéltek meg.

A harmadik nemzetközi konferencia záró ülését szombaton tartották meg, s ezen résztvett somogyi Miklós, az MSZMP politikai bizottságának tagja, a szót elnöke is. a záró ülésen a konferencia résztvevői felhívással fordultak a világ valamennyi közlekedési dolgozóhoz. a felhívás hangsúlyozza: tömöríteni kell a közlekedési, a kikötői és a halászatipari dolgozók minden erejét a világon, hogy egységesen vehessék fel a harcot az imperialisták, a gyarmattartók, a monopólisták ellen. megállapítja a felhívás, hogy a szocialista országokban a termelés fokozódásával együtt emelkedik az életszínvonal, a technikai haladás a dolgozó tömegek jólétét szolgálja. ugyanakkor azokban az országokban, ahol a monopólium és a tőke az uralkodó erők, támadják a szakszervezeti szabadságot és a nehéz harcok árán megszerzett jogokat. a világ munkásosztálya, a béke erői óriásiak: képesek meghiusítani az imperialisták háborús provokációját, s ezek az erők megmenekítik az emberiséget a harmadik világégéstől.

- meggyőződésünk - mondja a felhívás - semmiféle ideológiai különbség nem akadályozhatja meg egyesülésünket a közös cél érdekében, a béke megvédésében.

A továbbiakban felszólítja a felhívás a világ valamennyi közlekedési, kikötői és halászatipari dolgozóját, szakszervezetét a kölcsönös kapcsolatok megteremtésére.

/folyt.köv./

17,45

18. 45

- 47 -

bb. 58. / befejeződött a közlekedési,.....1. folyt./rj

a konferencia állást foglalt a nukleáris fegyverek eltüntetése, a fegyverkezési verseny megszüntetését mellett, imperialista katonai támaszpontok kiürítése mellett, s a békés szerződést szorgalmazza mindkét féllel, s azt, hogy nyugat-berlin szabad, demilitarizált város legyen.

a legfőbb követeléseket a következőkben határozta meg: küzdeni kell a tőkés országokban a bérek felemeléséért, a munkaidő csökkentéséért a bérek csökkentése nélkül, a szakszervezeti jogok megvédéséért, védelmet kell teremteni a munkanélküliség ellen, ki kell vinni, illetve meg kell javítani a társadalombiztosítást. a monopóliumok koalíciójával szemben elsősorban fontos kifejleszteni az akció egységet, üzemi, országos és nemzetközi szinten. fokozni kell a külföldi cseréket, a sokoldalú kapcsolatokat a világ közlekedési dolgozói között, függetlenül hovatartozásuktól. végezetül a következőket mondja a határozat: most, az ötödik szakszervezeti világkongresszus esztendejében a konferencia felhívja az összes közlekedési, kikötői és halászat- ipari dolgozót, tevékenyen vegyenek részt a munkásosztály nagy nemzetközi kongresszusának előkészítésében.

részletesen foglalkozott a konferencia a záróülésein a gyarmati sorban élő népek harcával. testvéri üdvözlését küldte szabadságukért, függetlenségükért, küzdő népeknek. követelte a konferencia a gyarmatosítás teljes felszámolását, s támogatta azokat a követeléseket, amelyeket a dolgozók, a szakszervezetek támasztanak a kapitalista országokban, így a külföldi közlekedési vállalatok államosítását, az államosított vállalatok demokratikus adminisztrációját, a kollektív szerződések bevezetését és általánossá tételét, a 8 órás munkanap törvénybe iktatását, a gyarmati országokban az „egyenlő munkáért egyenlő bért”, elvének alkalmazását, a szakszervezeti egységre irányuló erőfeszítéseket:

a konferencia üdvözlését küldte a kubai dolgozóknak, hangsúlyozva hogy a világ valamennyi közlekedési, kikötői és halászat- ipari dolgozója mindig támogatja a kubai nép bátor erőfeszítését. állástfoglalt amellett, hogy az algériai kérdést csak úgy lehet megoldani, ha elismerik és tiszteletben tartják az algériai nép függetlenségét. elítélte az amerikai imperialisták beavatkozását dél-vietnámban, és a délafrikai kormány fajüldöző politikáját.

a szombati záró ülésen a konferencia küldöttjei megválasztották az új elnökséget, s ezzel a harmadik nemzetközi konferencia befejeződött./mti/

17,50

18.40

--

- 48 -

bb. 59. időjárásjelentés

tm/rj Li

1961. május 13.

a meteorológiai intézet jelenti május 13-án, szombaton 18 órakor:

többfelé kisebb eső

várható időjárás vasárnap estig: felhőátvonulások, főként nyugaton és északon többfelé kisebb esővel. mérsékelt, időnként kissé megélénkült nyugati, északnyugati szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet vasárnap : 14-17 fok között./mti/

--

bb. 60. ülést tartott a hazafias népfrent országos tanácsa mellett működő községpolitikai bizottság

t/lv/rj sr

1961. május 13.

a hazafias népfrent országos tanácsának székházában szombaton szatmári nagy imre, a hazafias népfrent országos tanácsa titkárnak elnökletével ülést tartott a népfrent községpolitikai akcióbizottsága. az ülésen megjelent lux lászló építésügyi miniszter helyettese.

perczel károly, az építésügyi minisztérium város és községrendezési főosztályának vezetője elmondotta: a minisztertanács határozatának értelmében valamennyi községi tanácsnak el kell készítenie a 15 éves rendezési irányelvet. a hazafias népfrent országos tanácsának kezdeményezésére mérnökökből álló akcióbizottságokat alakítottak, amelyek a községi tanácsokkal együttesen eddig 927 községben készítettek el a távlati rendezési terveket. a munkában országsszerte mintegy ezer műszaki kapcsolódott be. a munka közben új kapcsolat alakult ki a község lakosságával és az értelmiségi dolgozók között. a tervek készítése idején együttesen vitatták meg a falvak lakóival a falu új arcát. az év hátralévő részében ezt a munkát előreláthatólag mindenütt befejezik, s összesen 3000 falunak, illetve lakótelepülésnek készül majd el a rendezési terve./mti/

18,30 18.55

--

- 49 -

bb. 30. / a tudományos ismeretterjesztő.... 5. folyt./ gy

... vitában elsőnek dr. bognár géza, a magyar tudományos akadémia főtitkárhelyettese szóla fel. megemlítette, hogy az akadémia elnöksége részéről a legnagyobb megbecsülés nyilvánul meg az ismeretterjesztés iránt. az akadémia számos tagja részt vesz a társulat vezetésében és munkájában, s a jó együttműködés bizonyítéka lesz az akadémia működésében megjelent ismeretterjesztő sorozat is. az ismeretterjesztő tevékenység értékét elemezve megállapította: a tudományos felkészültségre alapozott, az ismeretátadás érdekében közérthetően leegyszerűsített tanulmányt tudományos munkának kell tekinteni. a magas színvonalú tudományos ismeretterjesztés kiegészítő része a tudományos kutatásnak, egyik a másik nélkül nem képzelhető el.

sárvári andor borsod megyei küldött a falusi ismeretterjesztés fontosságát hangoztatta. a tit megyei szervei igyekezzenek felzárkózni a falu új jelenségeihez, megváltozott helyzetéhez. ki kell kovácsolni a művelt szövetkezeti emberek rendjét - mondotta. ennek egyik előfeltétele a falusi szakemberképzés megoldása. a megyéjükben szerzett tapasztalatok azt bizonyítják, hogy az ezüstkalászos tanfolyamok rendszere, amely az egyéni gazdaságok igényeire épült, már nem felel meg a korszerű követelményeknek, új továbbképzési módszerek szükségesek. ezért borsodban igyekeznek felkarolni a kihelyezett technikumok rendszerét, amely jobban biztosítja a nagyüzemi gazdálkodás módszereinek elsajátítását.

dr. szendrői józsef fejér megyei küldött is hasonló kérdésekkel foglalkozott. megyéjükben öt termelőszövetkezeti akadémia működik, számukat huszra emelik, s így minden nagyobb községben megvalósul a színvonalas mezőgazdasági ismeretterjesztés. növelik a népszerű tudományos estek számát, továbbfejlesztik a munkásakadémiai rendszert, amelynek keretében megoldják a szocialista munkabrigádok továbbképzését is.

/folyt. köv./

18,49
19.42

- 50 -

bb. 61. elutazott a belorusz ének- és táncgyűttes

t fe/tm/gy/sr

1961. május 13.

egy hónapos magyarországi vendégszereplés után szombaton elutazott budapestről a belorusz ének- és táncgyűttes. bucsuztatásukra a ferihegyi repülőtéren megjelent meruk vílmos, a művelődésügyi minisztérium színházi és zenei főosztályának vezetője, karádi jolán, az országos rendező iroda igazgatója, keleti sándorné, a kulturális kapcsolatok intézetének főosztályvezetője. ott volt a.a. sztarcsev, a szovjetunió budapesti nagykövetségének tanácsosa és a nagykövetség több munkatársa.

x x x x

g.i. citovics, a belorusz együttes művészeti vezetője az elutazás előtt elmondotta:

- együttesünk magyarországon 24 előadáson lépett fel. igen jólesett, hogy a közönség mindenütt meleg fogadtatásban részesített minket. idejövet úgy képzeltük, hogy táncszámainkkal aratunk majd sikert. kettős az örömünk, hogy az énekkarunk még a táncszámainknál is jobban tetszett.

/mti/

..

bb. 62 hivatalos nyereményjegyzék a Lottó 19. játékhetéről

tr/gy/li

1961. május 13.

a Lottó 19. játékhetére beérkezett 4 537 693 darab szelvény. öt találatos szelvény nem volt. négy találatot 79 fogadó ért el, a nyereményösszeg egyenként 43 078.75 forint. a három találatos szelvények száma 5 432 darab, ezekre egyenként 313.75 forintot fizetnek. két találatot 120 956 fogadó ért el, a nyereményösszeg egyenként 14 forint 10 fillér.

/mti/

..

18,55
19.45

- 51 -

bb. 63. fiatal képzőművészek kiállítása az ernst muzeumban

t fe/hné/gy/sr

1961. május 13.

az ernst muzeumban szombaton megnyílt a fiatal képzőművészek stúdiójának kiállítása. az ünnepi megnyitón megjelent benke valéria művelődésügyi miniszter, aradi nóra, a művelődésügyi minisztérium képzőművészeti osztályának vezetője, pataki jános, a kulturális kapcsolatok intézetének főtitkára, mikus sándor, a képzőművészek szövetségének elnöke, valamint számos ismert képzőművész. konyorosik jános, a fiatal művészek stúdiója elnökének megnyitó szavai után bence gyuta, a magyar képzőművészek szövetségének főtitkára szövegezte a tárlat anyagáról. bejelentette, hogy a tárlaton zsűri részvételével vitát rendeznek a bekiüldött alkotásokról.

a fiatal képzőművészek stúdiója, amely 1958-ban alakult és 236 tagot számlál, ezúttal harmadikban lép kiállításával a közönség elé. a tárlatra 200 fiatal művésztől összesen 600 mű érkezett, közülük 144 festmény, 97 grafika és 22 szobor.

/mti/

..

bb. 64. bucsuztatási ünnepség a debreceni mezőgazdasági akadémián

vid/rj li

1961. május 13.

a debreceni mezőgazdasági akadémia negyedéves hallgatói részére befejeződtek az előadások. az akadémia nagytermében szombaton tartották a hagyományos bucsuzást. az akadémia tanácsa nevében kellermann márton igazgatóhelyettes mondott beszédet. a mérnökjelöltek nevében ruzsányi lászló kisz-titkár tett ígéretet arra, hogy tudásukat már az őszi munkáknál a gyakorlatban is hasznosítani fogják a mezőgazdasági nagyüzemekben, ahol már mindannyiuknak biztosítva van a helyük. ebben az évben 68 hallgató kapja meg a mérnöki diplomát az állami vizsga sikeres elvégzése után. /mti/

..

19,55 20,15

- 52 -

bb. 65. új kollégiumokat avattak a fővárosban

lv/rj li

1961. május 13.

a veres pálnó utcában a marx károly közgazdaságtudományi egyetem diákotthonában szombaton kollégiumavató ünnepséget tartottak, melyen az avatóbeszédet dr. hály lászló, az egyetem rektora tartotta, majd király andrásné, a kisz budapesti bizottságának titkára átadta a kisz központi bizottságának zászlaját és elismerő oklevelét. a művelődésügyi minisztérium pénztalamban részvételével a kollégiumot.

az eötvös lőránd tudományegyetem ráday utcai diákotthona is elnyerte a kollégium kitüntető címet. gordos istván, az otthon igazgatója ismertette az eredményeket, majd berecz jános, a kisz központi bizottsága egyetemi osztályának vezetője a kisz budapesti bizottsága nevében köszöntötte az új kollégium lakóit és a jó munka elismeréséül átnyújtotta a kisz központi bizottságának zászlaját és

oklevelét, majd átadták a művelődésügyi minisztérium pénztalamból. /mti/

..

bb. 30. / a természettudományi társulat.... 6. folyt./ gy

felszólalt a vitában dr. vilmon oyula, egészségügyi miniszterhelyettes is. hangsúlyozta, hogy a tit munkája is hozzájárult a szocialista értelmiség kialakításához. az ismeretterjesztő munkába az értelmiség egyre nagyobb rétege kapcsolódik be. a tit egyik fontos feladata, hogy növelje azoknak az értelmiségieknek körét, akik részt vállalnak az ismeretterjesztő munkában.

bugár jánosné, a szot titkára a szakszervezetek köszönetét tolmácsolta a társulatnak a munkások körében folytatott eredményes ismeretterjesztő tevékenységéért. ebben a munkában ma már sokkal szorosabb a tit és a szakszervezetek együttműködése, mint azelőtt. megnyilvánul ez az előadások, a témák kiválogatásában, és az ismeretterjesztő munka tapasztalatainak megbeszélésében.

az ismeretterjesztő munkában előtérben állnak a mezőgazdaság szocialista fejlődésével kapcsolatos feladatok. ez azonban nem jelenti azt, hogy az üzemekben, a munkások körében folytatott ismeretterjesztő munka veszíthetne jelentőségéből. ellenkezőleg. tisztában kell lenni azzal, hogy közvetett vagy közvetlen formában a falura is kihat. igen nagy azoknak a munkásoknak a száma, akik faluról járnak az üzemekbe, vagy szálláshelyeken laknak. az ismereteik gyarapodása tehát azt jelenti, hogy falujukban maguk is terjesztőivé válnak a tanultaknak.

/folyt. köv./

20,05 20,20

- 53 -

bb. 30. / a természettudományi társulat..... 7. folyt./ 99

az ismeretterjesztés hatóerejének fokozásában szerinte nem annyira az előadások számának, mint inkább színvonaluk emelésének van nagy jelentősége. hangsúlyozta, hogy a továbbfejlesztés kérdéseit a szakszervezeteknek a tit-tel közösen kell kimunkálniuk, így többek között világosan meg kell határozni a termelést segítő előadások fogalmát, továbbá, hogy milyen legyen a munkásakadémiák szerepe és tematikája, valamint az ismeretterjesztés különböző tényezői közötti együttműködés.

a vitában még számos budapesti és megyei küldött mondotta el az ismeretterjesztésben szerzett tapasztalatait, s foglalkozott a társulat különböző szakosztályai előtt álló feladatokkal. a budapesti küldöttek közül ács ernő, dr. batizi lászló, dr. haász árpád, osztrovszki györgy szólalt fel, továbbá részt vett a vitában bóka lászló borsod megyei, hadas jános bács-kiskun megyei, dr. haraszty árpád hajdu-bihar megyei, kaszás imre tolna megyei, dr. kulcsár gyula komárom megyei, nagy károly baranya megyei, széles sándor veszprém megyei és vonsik gyula nógrád megyei küldött.

a tanácskozást vasárnap reggel folytatják.

/mti/

bb. 66. kossa istván, közlekedés- és postaügyi miniszter szombaton este fogadást adott a 3. nemzetközi konferencia résztvevőinek tiszteletére

t nbj/tm/gy/L1

1961. május 13.

a közlekedési kikötői és halászlátai dolgozók szakszervezetének 3. nemzetközi konferenciája szombaton befejezte munkáját. ebből az alkalomból szombaton este a konferencia résztvevőinek tiszteletére kossa istván közlekedés- és postaügyi miniszter fogadást adott a Gundel étteremben.

a fogadáson megjelent somogyi miklós, az mszmp politikai bizottságának tagja, a szot elnöke, brutyó jános, a szot főtitkára, kisházi ödön munkaügyi miniszter, továbbá louis saillant, a szakszervezeti világszövetség főtitkára alphonse drouard, a közlekedési kikötői és halászlátai dolgozók szakszervezetének nemzetközi szövetségének elnöke, satish chatterjee titkár, és a kongresszus küldöttei.

a fogadás szívélyes baráti légkörben zajlott le.

/mti/

21.51. 22.45

- v e g e -

- 54 -

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

bb 1. időjárásjelentés

hné/vl L1

1961. május 14.

a meteorológiai intézet jelenti május 14-én, vasárnap délután:

kissé melegebb idő

az ibériai-félszigeten, franciaországban és a szvjetunió európai területének déli részén továbbra is derült, csendes az idő. ezeken a területeken tegnap napközben a hőmérséklet legmagasabb értéke sok helyen meghaladta a 25, sőt helyenként a 30 fokot. európa többi részén felhős, csapadékos, szeles az évszakhoz képest nyüvös idő uralkodik.

hazánkban tegnap felhőátvonulások voltak. több helyen észleltek futó záporokat, mezőhegyesről zivatart is jelentettek. siklóson és mátészalkán 2, kiskunhalason 4, bácsalmáson 5 mm esőt mértek. országsszerte 4-9 órán keresztül sütött a nap. napközben a hőmérséklet 13-7, a tiszántulton és a duna-tisza közén azonban egy-két helyen 18-19 fokig emelkedett. az éjszakai lehűlés értékében igen nagy különbségek mutatkoztak. egyes helyeken plusz 1, máshol azonban csak 9 fokig hűlt le a levegő. az északkeleti megyékben és siklóson 0-minusz 2 fokig terjedő talajmenti fagyokat észleltek. ma délelőtt a nyugati határszélelről futó záporokat jelentettek.

budapesten szombaton a hőmérséklet napi középértéke 10.5 fok volt, a sokévi átlagnál 5.1 fokkal alacsonyabb.

budapesten vasárnap 12 órakor a hőmérséklet 16 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 761 mm, gyengén süllyedő irányzatú.

várható időjárás hétfőn estig: felhőátvonulások, néhány helyen futó esővel, egy-két helyen zivatarral. mérsékelt, időnként kissé megélénkülő nyugati-északnyugati szél. a nappali felmelegedés kissé fokozódik.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 4-8, legmagasabb nappali hőmérséklet hétfőn 16-20 fok között.

a duna vízállása budapesten vasárnap reggel: 382 cm. /+1/

13.45. 14. 15

- 1 -

Se